Laikraksts LATVIETIS www.laikraksts.com

Austrālijas pirmais latviešu elektroniskais nedēļas laikraksts latviešiem pasaulē — An Australian newspaper for Latvians worldwide

Nr. 687 **2022. gada 26. janvārī** TĪMEKLĪ ISSN 1837-6991

Published by Sterling Star Pty Ltd — PO Box 6219, SOUTH YARRA, VIC 3141, AUSTRALIA — Email: redakcija@laikraksts.com

FOTO Ilze Nāgela

Vasara Austrālijā.

Atklāts piemineklis Gunāram Astram

Valsts prezidenta Egila Levita uzruna

20. janvārī *Valsts prezidents Egils Levits piedalījās latviešu brīvības cīnītāja Gunāra Astras piemiņai veltītā pieminekļa „Nebaidies!" atklāšanā.*

Latvijas valsts, kuras atjaunošanas sapnim un ideāliem Astra ziedoja visu savu dzīvi, pastāv jau vairāk nekā 30 gadu pēc neatkarības atgūšanas. Tāpēc jāteic, ka šis piemineklis – kā latviešu pateicība un godinājums Gunāram Astram – ir tapis ilgi, pat pārāk ilgi. Taču beidzot tas ir izveidots un novietots pašā Rīgas centrā pie vēsturiskās ēkas, kur Astra pirms vairāk nekā 38 gadiem tika notiesāts, pie ēkas, kur padomju režīms sprieda tiesu par latviešu brīvības cīnītāju.

Tikai tagad mēs sākam pilnīgāk

LATVIJAS VALSTS PREZIDENTS

Turpinājums 2. lpp.

Kopsapulcē PLATS svin pirmo dzimšanas dienu

Un ievēl jaunu valdi

Svētdien, **16. janvārī,** latviešu amatierteātru ļaudis no trīs kontinentiem sapulcējās *Zoom,* lai atzīmētu Pasaules Latviešu Amatieru Teātru savienība (PLATS) dzimšanas dienu. **2021. gadā PLATS tika izveidots tieši 16. janvārī.** Interesanta ir sakritība, ka 2021. gadā savienību dibināja 21 amatierteātris, bet 2022. gadā PLATS darbu uzsāk ar **22** teātriem. Tāpat kā dibināšanas sapulcē, arī šoreiz sanāksmē piedalījās viesi. Apsveikuma uzrunas teica Pasaules Brīvo latviešu apvienības (PBLA) Kultūras fonda valdes priekšsēdis **Juris Ķeniņš** un PBLA valdes locekle **Valda Grīnberga** (ALA Kultūras nozares vadītāja).

PASAULES LATVIEŠU AMATIERU TEĀTRU SAVIENĪBA

PLATS

Jubilejas sanāksmē, kas vienlaicīgi bija arī PLATS biedru kopsapulce, organizācijas valdes priekšsēdētāja **Māra Lewis** nolasīja pagājušajā gadā paveikto darbu apkopojumu un tas nudien bijis iespaidīgs. Īstenoti ne tikai vairāki pašas organizācijas iniciēti projekti, bet ņemta dalība arī daudzos citu organizāciju īstenotajos pasākumos. Par darbu, kas ieguldīts pašaizliedzīgi strādājot, vairāki PLATS

Turpinājums 7. lpp.

Saturs

Austrālijas ziņas....4, 5, 6, 7, 11, 12, 13, 14
Latvijas ziņas....1, 2, 3, 8, 9, 10, 11, 15
Latvieši pasaulē....1, 7
Redakcijā....3
LV Prezidents....1, 2
PLATS – Ingmārs Čaklais....1, 7
LV Prezidenta kanceleja....3
AL58KD – Jānis Kārkliņš....4, 5, 11
Intervija – Dr. Zinta Haringtona....6
Aldis Elberts....7, 10, 14
Māris Brancis....8, 9
Guntars Saiva....12, 13
Sanita Dāboliņa....13
Sēru vēsts....14
Lasītājas vēstule....15
Datumi....16
Sarīkojumi, ziņojumi....16
Eiro kurss....16

9 771837 699002

Atklāts piemineklis G. Astram

Turpinājums no 1. lpp.

aptvert to, kāda nozīme ir bijusi mūsu valsts brīvības cīnītājiem un mūsu tautas cīņai 50 okupācijas gadu garumā. Tikai pamazām mēs apjaušam, cik nozīmīga ir Gunāra Astras un viņa domubiedru rīcība nevardarbīgās pretošanās apstākļos. Tas, ka mēs šodien dzīvojam brīvā Latvijas valstī, lielā mērā ir Gunāra Astras nopelns.

Gunāram Astram piemita augstas morālas īpašības, jo viņš bija viens – viens tiesā runāja pretī visai okupācijas varai, bet tas, ka viņš to spēja, padara Astru par Latvijas tautas varoni. Gunārs Astra nesamierināmi pārstāvēja latviešu tautas brīvības ideju, un šī ideja šodien ir īstenojusies.

Man jāsaka, ka esam pārāk ilgi gaidījuši līdz šī pieminekļa atklāšanai. Tas, ka šis piemineklis ir šeit, pašā Rīgas centrā, pie šīs ēkas, kur iet garām daudz cilvēku, padarīs to par vietu, kur cilvēki vienmēr padomās, kādēļ mēs varam šodien dzīvot brīvā valstī, kādēļ mēs varam pulcēties un izmantot savu vārda brīvību, savu pulcēšanās brīvību. Tas ir lielā mērā Gunāra Astras dēļ, viņa morālās stājas un viņa ticības Latvijas valstij dēļ.

FOTO Ilmārs Znotiņš, Valsts prezidenta kanceleja

Valsts Prezidents Egils Levits noliek ziedus pie pieminekļa Gunāram Astram.

Tagad šis sapnis – Gunāra Astras sapnis – par brīvu Latviju ir iemiesojies šajā piemineklī. Mēs visi esam pateicīgi un godinām viņa piemiņu, lai demokrātiska Latvija dzīvotu, lai būtu visas cilvēka un pilsoņa brīvības visiem, jo tā ir demokrātiska Latvija, par kuru cīnījās un mira Gunārs Astra.

LV prezidents Egils Levits

FOTO Ilmārs Znotiņš, Valsts prezidenta kanceleja

Lidija Lasmane ekrānā uzrunā atklāšanas sarīkojuma dalībniekus. Labā pusē vēl neatklātais piemineklis.

Published by Sterling Star Pty Ltd
ABN 54053671855

Redakcija / Editorial Office:
Sterling Star
PO Box 6219
SOUTH YARRA, VIC 3141
AUSTRALIA

Tel/fakss: (03) 98273753
redakcija@laikraksts.com
latvietis@netspace.net.au

www.laikraksts.com

Editor: Ilze Nagela
Associate Editor: Dr. Gunars Nagels

Abonēšanas cena drukātam laikrakstam: $55 par 10 numuriem, $105 par 20 numuriem vai $260 par 52 numuriem ar piegādi Austrālijā.
Čekus rakstīt uz vārda:
„Sterling Star Pty Ltd“.

Sludinājumu cena: $7 par 1 cm telpu vienā slejā vienā numurā.

Content and design:
© Sterling Star 2022.
All rights reserved.

Tīmeklī/Online ISSN 1837-6991
Abonētājiem/Print ISSN 1837-6983

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ne katrā gadījumā atbilst redakcijas viedoklim, un redakcija par tām neuzņemas atbildību. Redakcija patur tiesības manuskriptus un fotogrāfijas rediģēt. Laikraksts honorārus nemaksā.

Redakcijā

Sveicināti, lasītāji!

Molotova–Ribentropa pakts sadalīja Austrumeiropu divu totalitāru varu ietekmes sfērās. Nacistiskās Vācijas un komunistiskās Padomju savienības ārlietu ministru parakstītais līgums ar vēlākiem precizējumiem novilka līniju no Lietuvas – Vācijas robežas pie Baltijas jūras cauri visai Polijai līdz pat Melnai jūrai, nošķeļot Rumānijas daļu.

Krievijas prezidents Putins liek skaidri saprast, ka viņu neapmierinātu pat Otrā Pasaules kara priekšvakarā nospraustā līnija. Protams, līnijas austrumu pusē viss paliktu Krievijas ietekmju zonā, no kurienes būtu jāatvelk visi NATO spēki. Bet pieprasījums ir atvilkt NATO spēkus arī no Polijas, kura pilnībā atrodas Molotova–Ribentropa līnijas rietumu pusē.

Rietumu presē bieži var lasīt Putina attaisnojošus rakstus, kuros kartēs norādu uz Krievijas *„ielenkumu“* no NATO spēkiem. Diemžēl, šajās kartēs gandrīz nekad nerāda iemeslu šādam *„ielenkumam“*. Nemin Padomju savienības agresiju Polijā un Somijā (1939), Igaunijā, Latvijā, Lietuvā un Rumānijā (1940), Japānā (ar kuru Padomju savienībai bija spēkā esošs Neitralitātes līgums) trīs dienas pēc atombumbas sprādziena virs Hirošimas 1945. gadā, Gruzijā (2008), Ukrainā (2014).

NATO, protams, nav nekāda pienākuma aizstāvēt Ukrainu, bet tā tomēr darbojās bijušajā Dienvidslāvijā 1990. gados. NATO darbība Afganistāna bija sekas ASV izsauktā NATO 5. panta iedarbībai.

ASV ir devis atļauju Baltijas valstīm sūtīt uz Ukrainu Amerikā ražotus ieročus. Igaunija sūtīs *„Javelin“* pretTanku raķetes un Latvija un Lietuva sūtīs *„Stinger“* pretgaisa raķetes.

Bet kā ir ar Krievijas veco draugu/ienaidnieku – Vāciju? Vācija ir aizliegusi Igaunijai nodot Ukrainai Vācijā ražotos lielgabalus. Vācijas jūras spēku vadītājs viceadmirālis Šēnbahs (Kay-Achim Schönbach) piektdien esot teicis, ka apgalvojums, ka Krievija gribētu iebrukt Ukrainā ir muļķības, un ka Krima ir prom, un nekad neatgriezīsies. Putins tikai gribot cieņu, kas viņam arī pienākas. Par šiem izteicieniem Šēnbaham nācās atkāpties no amata. Saliekot šo kopā ar *Nordstream* gāzes vadu, varētu rasties jautājums par Molotova-Ribentropa pakta atdzimšanu.

Manuprāt, tomēr nav tik traģiski, sevišķi, ja pilnībā noklausās Šēnbaha teikto, sevišķi viņa apgalvojumu, ka ir loģiski, ka Baltijas valstis sastāv NATO, jo tās jau agrāk bija neatkarīgas.

Būsim uzmanīgi, bet nekritīsim izmisumā.

GN

Barikāžu atceres diena

Jāsargā demokrātiskās un nacionālās vērtība

Barikāžu aizstāvju atceres dienā, 20. janvārī, Valsts prezidents Egils Levits nolika ziedus pie Brīvības pieminekļa un piemiņas akmeņiem Bastejkalnā.

LATVIJAS VALSTS PREZIDENTS

„Šodien mēs atceramies 1991. gada janvāra barikādes Rīgā un pieminam to laikā nogalinātos.

Barikādēm ir īpaša nozīme latviešu nācijas un valstiskuma vēsturē. Tajās manifestējās mūsu iekšējā brīvība un ilgi aizturētā patiesības balss. Uzdrīkstēšanās apvienoja solidārā spēkā.

Mums bija pārliecība, ka latviešu tautas pastāvēšanu ilgtermiņā spēj nodrošināt tikai un vienīgi Latvijas valsts. Mums bija mērķis – valsts atgūšana. Tas deva drosmi šaubu un baiļu pārvarēšanai.

Ar barikādēm mēs savu valstsgribu apliecinājām visai pasaulei, bet, pirmkārt, paši sev. Iekurs barikāžu ugunskuriem bija vairāku paaudžu traģiskā pieredze totalitārismā, arī skaidra apziņa – ja gribam savu valsti, tad jābūt gataviem to aizstāvēt.

Šī motivācija vadīja mūsu priekšgājējus; tā vienoja barikāžu dalībniekus. Šodien mūs sargā Latvijas armija un Zemessardze, mūsu līdzdalība NATO.

Mums ir jāsargā savas valsts demokrātiskās un nacionālās vērtības ik dienu, arī pārejošu grūtību un nenoteiktības apstākļos. Mums jāceļ jaunas garīgas vertikāles tās attīstībai.

Saglabāsim stiprus savas valsts pamatus un ideālus! To dēļ pirms 31 gada uz Rīgu devās cilvēki no visas Latvijas un Vecrīgā dega barikāžu ugunskuri.

Atcerēsimies šos notikumus un būsim pateicīgi barikāžu aizstāvjiem!“ īpašā videouzrunā saka Valsts prezidents Egils Levits.

Latvijas Valsts prezidenta kanceleja

2022. GADA
KALENDĀRS

Vārda dienu kalendārs ar Latvijas Republikas svētku un atzīmējamām dienām

ILZE ŠĒNBERGA NĀGELA

mainīgi...
nemainīgais

Cena $35 (+$10 piegāde Austrālijā)
https://www.laikraksts.com/veikals.php#Calendar

PO Box 6219, South Yarra, Vic. 3141
redakcija@laikraksts.com
Čeki rakstāmi: „Sterling Star“
Katrs mēnesis ir uz divām A4 lapām.

Abonējiet laikraksta „Latvietis“ drukāto izdevumu!

Abonements $55 par 10 numuriem, $105 par 20 numuriem vai $260 par 52 numuriem ar piegādi Austrālijā.

Dāviniet sev vai citam!

Sterling Star Pty Ltd, PO Box 6219, South Yarra, Vic. 3141.
Čeki rakstāmi: „Sterling Star“

Abonementu var pieteikt un pagarināt tīmeklī
http://www.laikraksts.com

Laikraksts „Latvietis“ iznāk jau četrpadsmito gadu.

FOTO Raitis Freimanis

Koncerts „Mūsu senču lūgšanas“. Soliste Anna Mačēna.

Maskotas Kultūras dienas (4)

Trešā diena

Trešais turpinājums. Sākums LL684, LL685, LL686.

Otrdiena, **28. decembris,** bija diena, ko visi bijām gaidījuši. Notika koncerts *Mūsu senču lūgšanas,* kas bija veltīts Ērika Ešenvalda mūzikai. Tā kā *Covid-19* pandēmijas dēļ nevarēja notikt tradicionālais Kopkora koncerts, šis bija vienīgais koncerts, kurā klātienē varējām dzirdēt korus. Notika divi koncerti, un abi bija labi apmeklēti, kaut dabīgi, ne ar tik daudz publikas, kā pirms *Covid* laikiem. Koncerta atkārtojumu varēja arī noskatīties tiešraidē, un, ja vēlaties, vēl tagad to var noskatīties, nopērkot biļetes caur Kultūras dienu mājas lapu: *www.alkd.org.au*

Es biju nopircis biļeti uz otro koncertu, bet jau ierados Latviešu namā, kamēr pirmais koncerts vēl nebija beidzies, un dzirdēju cik skaisti skanēja. Nevarēju sagaidīt, kad pats varēšu tikt zālē un koncertu noklausīties. Kad pirmais koncerts beidzās un publika izplūda kafejnīcā un foajē telpā, bija sajūta kā citās Kultūras dienās. Publika pārrunāja koncertu, minot – cik bijis brīnišķīgs. Bija jauki dzirdēt un redzēt atkal tik daudz cilvēkus Latviešu namā! Sarunas bija ne tik vien latviski, bet arī angliski, jo divi kori, kas uzstājās bija austrāļu kori. Tas gan nenozīmēja, ka neviens latvietis nedziedāja, jo piedalījās arī daži latviešu koristi.

Īsi pirms pieciem atvēra zāles durvis, un gāju zālē, lai klausītos koncertu, par ko biju tik daudz dzirdējis. Koncertā klātienē piedalījās divi izcili Sidnejas kori – *River City Voices* ar diriģenti un muzikālo vadītāju **Sāru Penika-Smitu (Dr. Sarah Penicka-Smith)** un vienu no Sidnejas Filharmoniskiem koriem – *VOX* ar muzikālo vadītāju **Elizabeti Skotu (Elizabeth Scott),** kā arī maza grupiņa latviešu koristi, kuri programmā tika apzīmēti kā Austrālijas latviešu Kultūras dienu koris.

Neklātienē no Latvijas piedalījās sieviešu koris *Balta* ar diriģenti **Māru Marnauzu** un mums visiem pazīstamais *Gaudeamus* ar diriģentu un mākslinieciskoo vadītāju **Ivaru Cinkusu.** Koncertā piedalījās arī vairāki solisti, ieskaitot latviešus **Klāru Brūveri, Laimu Kārkliņu, Annu Mačēnu, Ēriku Stepaņuku** un **Selgu Tuktēnu.** Kad koris uznāca uz podestiem, bija pirmais pārsteigums – gandrīz visi koristi valkāja maskas un arī dziedāja ar tām uz sejām. Arī ar maskām vārdus varēja skaidri saprast un nemaz nemanīja, ka dzied ar maskām.

Tad sekoja otrs vēl lielāks pārsteigums. Koncerta sākumā uz ekrāna parādījās **Ēriks Ešenvalds,** apsveicot Kultūras dienu vadību, korus un publiku un pateicoties, ka tiek dziedātas viņa dziesmas. Ar parādīšanos sākumā gan nepietika; Ēriks Ešenvalds arī pieteica visas koncerta dziesmas. Koncertā tika dziedātas septiņas Ē. Ešenvalda dziesmas *Ainava ar ganiem, O Salutaris Hostia, Stars, Amazing Grace, Brīvība, Krustiem Zvaigznes Debesīs* un *Dvēseles dziesma.*

Mums bija arī tas gods dzirdēt divu Austrālijā dzimušo latviešu komponistu – **Ellas Mačēnas** un **Aijas Dragūnas** darbu pirmatskaņojumus. Aijas kompozīciju *Puķes un Zvaigznes,* ko izpildīja koris *VOX* un diriģēja **Elizabete Skota** un Ellas kompozīciju *Novakare,* ko diriģēja pati komponiste un programmā tika minēts – izpilda

Turpinājums 5. lpp.

FOTO Ojārs Greste

Ēriks Ešenvalds no ekrāna uzrunā koncerta apmeklētājus.

Maskotās Kultūras dienas (4)

Turpinājums no 4. lpp.

Sarah's Saskrāpētais koris. Pieņemu, ka ja to pārtulko angļu valodā iznāk *Sarah's Scratch choir.* Apsveicu Aiju un Ellu ar brīnišķīgiem jaundarbiem! Mēs, Austrālijas latvieši, un sevišķi Sidnejas latvieši var būt lepni par divām tik talantīgām komponistēm. Novēlu abām māksliniecēm vislabākās sekmes nākotnē.

Koncertu noslēdzot, Kultūras dienu rīcības komitejas priekšsēde **Ilona Brūvere** pasniedza **Ellai Mačēna** *Andra Ritmaņa radošās nākotnes piemiņas fonda* balvu. Balvu izveidoja PBLA un PBLA Kultūras fonds kopā ar nelaiķa Andra Ritmaņa ģimeni, un tā tiek pasniegta ik gadu vai divus gadus, lai atbalstītu mūzikas un dzejas jaunradi. Pateicos Kultūras dienu rīcības komitejai, komponistiem Ērikam Ešenvaldam, Ellai Mačēnai un Aijai Dragūnai, visiem koriem un solistiem – gan tiem, kuri piedalījās klātienē, gan tos, kurus redzējām ierakstos, un visiem, kas pielika roku, lai koncerts izdotos un būtu tik burvīgs un pacilājošs. Atlika tikai iet uz kafejnīcu, lai baudītu latviešu tradicionālās desas ar kāpostiem un pārrunātu jauko koncertu.

Pēc vakariņām devāmies atpakaļ Lielajā zālē uz īsfilmu seansiem. Vakars sākās ar diskusiju starp **Klāru Brūveri** un producenti un režisori **Daci Pūci.** Klāra un Dace pārrunāja Latvijas filmu pasauli, kā arī mazliet diskutēja par šī gada Kultūras dienu īsfilmu sacensību. Vēlāk vakara sarīkojumā arī piedalījās filmu režisors **Varis Brasla,** pastāstot par saviem iespaidiem esot vienam no šī gada īsfilmu konkursa izvērtētājiem.

Šogad Kultūras dienu īsfilmu konkursā bija iesniegtas deviņas īsfilmas, 3 – jauniešu kategorijā un 6 – atvērtā kategorijā. Bija patīkami redzēt, ka konkurenti nebija tikai no Austrālijas, bet arī no Eiropas un ASV. No Austrālijas bija iesniegtas 5 filmas; 2 – jauniešu kategorijā un 3 – atvērtā, no ASV – 2, viena katrā kategorijā un no Īrijas un Vācijas pa vienai, abas atvērtajā kategorijā.

Īsfilmu konkursa rīkotājs **Ojārs Greste** atklāja seansu, atgādinot, ka filmu temats šogad bija *Latvietis pandēmijā.* Tālāk Ojārs Greste paskaidroja konkursa noteikumus un pastāstīja par žūrijas komisiju, kura sastāvēja no 23 personām. No pazīstamākajiem žūrijas komisijā darbojās Latvijas režisors **Varis Brasla** un filmu producente un režisore **Dace Pūce.** Daces Pūces darbu *Braucam uz Kei Dīz* redzējām AL58. Kultūras dienu atklāšanas sarīkojumā un filmu *Bedre,* kur Pūce bija režisore, arī redzējām šajās Kultūras dienās. O. Greste paskaidroja, ka bez D. Pūces un V. Brasla žūrijā bija vēl 5 profesionāļi, kuri nodarbojas filmas laukā, būdami režisori, filmētāji vai montētāji un 16 filmu entuziasti gan no Austrālijas, gan Latvijas. Sekoja visu 9 filmu izrādīšana, kā arī piedevām dabūjām redzēt divas filmiņas, kuras bija sagatavojis Ojārs Greste, bet nebija konkursā.

Jauniešu kategorijā tika iesniegtas **Lars Sveiļa** filma *Vēstule ozolam,* kas bija nopietna filma, kura izsaka cerību par nākotni no divu paaudžu viedokļa. **Ziemeļkalifornijas Latviešu skolas** filma *Pandēmijas svētdiena,* bija pilnīgs pretstats – komēdija par latviešu skolu pandēmijas laikā, kura notiek, neklātienē lietojot mūsdienu tehnoloģiju. Trešo filmu jauniešu kategorijā *Sudraba strīpas* bija sagatavojuši **Tālis un Zemene Grestes.** Filmā tika parādīts, ko jaunieši pandēmijas laikā iemācījās novērtēt. Jauniešu kategorijā pirmo vietu ar $350 godalgu saņēma Lars Sveilis, otro ar $200 godalgu – Ziemeļkalifornijas Latviešu skola un trešo ar $100 godalgu Tālis un Zemene Grestes.

Atvērtā kategorijā tika iesniegtas filmiņas no **Sanfrancisko Jaunā teātra** *Mūsu dēļ,* kur tika parādīts, kas notiek pandēmijā, kā arī jautāts, vai šis teātris ar lugas izvēli kaut kā bija daļēji vainīgs pie pandēmijas. Sekoja **Marikas McCue** filmiņa *Latvietis pandēmijā,* kur tiek pastāstīts par McCue ģimeni un kā viņi pavadīja pandēmiju mājsēdē. Tad redzējām Minsteres latviešu teātra ***Ezīši*** filmiņu *Latvietis pandēmijā,* kur parādīta pandēmijas gaita Vācijā un īpaši, kas un kā lietas notika latviešu sabiedrībā. Atgriežoties Austrālijā, melburnietis **Lūkas Elberts** bija sagatavojis filmu

Turpinājums 11. lpp.

FOTO Ojārs Greste

Anna Mačēna dzied solo Ellas Mačēnas kompozīcijā.

FOTO Ojārs Greste

No kreisās: „Novakarē“ komponiste Ella Mačēna ar savu vecmāti un dziesmas vārdu autori Ainu Andersoni, un māsu Annu, kura dziedāja solo, pie Imanta Tillera gleznas.

FOTO Ojārs Greste

No kreisās: Jaunās komponistes Ella Mačēna un Aija Dragūna pie Imanta Tillera gleznas.

FOTO Ojārs Greste

Diskusija starp Klāru Brūveri (no labās) un producenti un režisori Daci Pūci.

Intervija – ārste Zinta Haringtona Sidnejā

Stāsts no Jaundienvidvelsas Covid frontes

Svētdien, **2. janvārī,** *The Sunday Telegraph* avīzē 4 lappušu garumā parādījās žurnālistes **Jane Hansen** raksts ar **Sam Ruttyn** fotogrāfijām par *Covid* frontes cīnītājiem Jaundienvidvelsā. Rakstā bija arī intervija ar ārsti Zintu Haringtonu.

Palātu cīnītāji

Jau vairāk nekā divus gadus operatīvie medicīnas darbinieki ir katru dienu bijuši tiešā saskarē ar *Covid-19,* ar 24-stundu garām darba maiņām, pēkšņiem nāves gadījumiem un neskaidrībām medicīnas jomā.

Šodien šie varonīgie darbinieki atklāj mums savas slimnīcu nodaļās piedzīvotās lielās bēdas un arī panākumus.

Dr. Zinta Haringtona – Liverpūlas slimnīcas Elpceļu medicīnas departamenta vadītāja

2021. gada sākumā Dr. Zinta Haringtona bija novērojusi kāds haoss valdīja Ņujorkas un Itālijas slimnīcās un bažījusies, kas notiks, kad deltas paveids nonāks Sidnejā.

„Pusotru gadu jau biju vērojusi šīs epidēmijas gaitu ārzemēs un apbrīnojusi to, kā slimnīcas tur tika galā ar lielo pacientu skaitu un prātoju, kā gan es to spēšu panākt Liverpūlā,“ teica Dr. Haringtona.

Gada vidū viņai nācās to uzzināt. Dienvidrietumu Sidnejā uzliesmojuma *Covid* delta paveids un Liverpūlas slimnīca bija tur pašā epicentrā.

Tā bija lielākā slimnīca, kur ieplūda inficēti pacienti šķietami bezgalīgā straumē, un tad delta paveids uzliesmoja pašā slimnīcā un atņēma dzīvību ducim pacientu, kas inficējās slimnīcā.

„Jūlija, septembra, oktobra mēnešos mācījos, kā tikt galā, un tādēļ pirmās piecas nedēļas bija grūtas, pirmo reizi bija jāatver vesela nodaļa, pirmo reizi bija jāatver nodaļa bez negatīva spiediena, pirmo reizi citu slimību ārstiem bija jāārstē Covid pacienti, pirmo reizi bija jākopj tik ļoti slimi pacienti, bet septembrī mēs jau darbojāmies kā labi ieeļļota mašīna,“ teica 52 gadīgā trīs bērnu māte. *„No sākuma, kad mēs vēl mācījāmies, kā lietas darīt, tas bija aizraujoši un nogurdinoši un grūti.“*

Kaut gan viņa pati bija vakcinēta, bija skaidrs, ka bija darbinieki, kas bija darbā inficējušies ar *Covid.* Viņai bija divas dzīves – viena kā ārstei frontes līnijās un otra – kā mātei.

„Jūlijā, kad tas viss sākās, es apzinājos, ka būs daudz pacientu, un man bija mājās nevakcinēti bērni. Bija reize, kad no darba mājās braucot apstādināju mašīnu un apraudājos, baidoties, ka varētu apdraudēt pati savus bērnus. Tā bija vienīgā reize, kad jutos emocionāli satriekta. Man bija 19 gadus vecs bērns, kurš tad vēl nevarēja saņemt poti un 14 gadīgs un viens – 11 gadus vecs. Baidījos, ka varētu pārvest slimību mājās saviem bērniem un ka viņiem nav par to nekāda teikšana.“

Tas padarīja Dr. Haringtonu vēl uzmanīgāku. *„Laika gaitā mēs manījām, ka ļoti labi protam nosargāties, lai nepārvestu slimību mājās. Mums bija septiņas Covid nodaļas un vēl intensīvās aprūpes nodaļa, un mēs plānojām atvērt astoto un devīto nodaļu. Mums bija vienā reizē 160 pacientu.“*

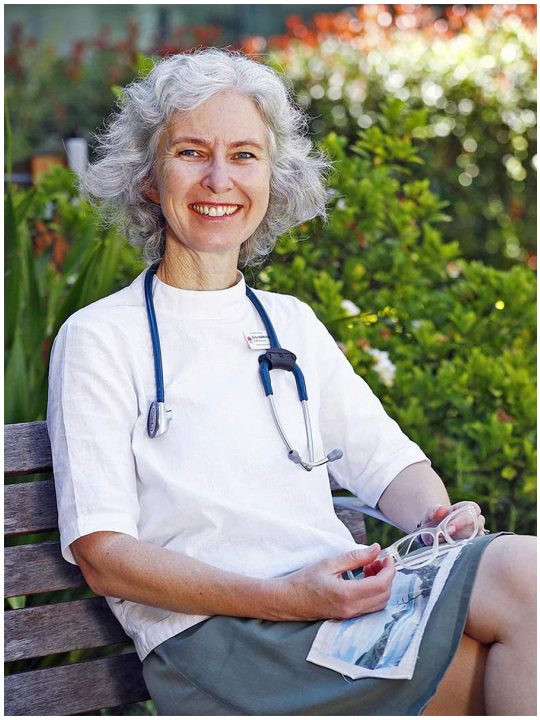

FOTO Sam Ruttyn

Dr. Zinta Haringtona.

Tad Liverpūlas slimnīcā pašā radās uzliesmojums. *„Mums nebija tieši visbriesmīgākās dienas, drīzāk visbriesmīgākie brīži. Pats vissliktākais brīdis bija tad, kad veco ļaužu aprūpes nodaļā uzliesmoja Covid infekcija,“* teica Dr. Haringtona.

„Tas bija briesmīgi, tiešām ļoti slikti. Iesākās vesels ļoti grūts periods ar smagi slimiem vecākiem pacientiem, kuru ģimenes nedrīkstēja viņus apmeklēt. Tas bija briesmīgi. Kādas visgrūtākās reizes, ko piedzīvojām, bija tad, kad kāds mira viens pats bez neviena ģimenes locekļa, kas būtu klāt un ar viņiem runātu.“

Redzot nāves gadījumus gandrīz katru dienu, Dr. Haringtonai nācās arī sadurties ar noliegumiem un maldinošu informāciju no citiem pacientiem. *„Bija apbēdinoši redzēt pacientus, kas atsacījās vakcinēties vai kļuva agresīvi tāpēc, ka noliedza šīs slimības esamību un pieprasīja viltus medicīnu.*

Tas bija ļoti satraucoši un rada uzticības trūkumu no abām pusēm, un ģimenes neredz situāciju tādos pašos veidos. Lāga nezinu, kā to izskaidrot, vienkārši citāda pārliecība un nesaprašana, ka mēs tik stingri turamies pie savas pārliecības.

Liela daļa to, kas slimoja, pēc atveseļošanās gribēja vakcinēties, bet bija arī tādi, kas vispār atsacījās atzīt, ka slimojuši ar Covid.“

Kad pārgāja delta paveida vilnis, slimnīca uz īsu laiku atgriezās normālās sliedēs.

„Vislabākais brīdis bija tad, kad varējām atkal ielaist apciemotājus pie pacientiem. Kad mēs izbeidzām būt kā cietoksnis, un ģimenes locekļi sāka apciemot pacientus. Es nebiju izpratusi, cik tas ir svarīgi visas mūsu sistēmas darbībai. Kad nav apciemotāju, tad tik redz, kas iztrūkst, kad viņu nav.“

Ar omicron paveidu apciemotājiem ir atkal durvis slēgtas. *„Ir atkal bijis pagrieziens, skaitļi bija nostabilizējušies, un tagad tie atkal aug, bet mēs esam sagatavoti.“*

Jane Hansen, „*The Sunday Telegraph*“
Ilze Tomasa (Thomas), tulkojums latviski laikrakstam „Latvietis“

„Vienalga, spēlīte ir galā...“

2022. gada sestdien, 29. janvārī, plkst.14.00 un svētdien, 30. janvārī, plkst.14
Austrālijas Latviešu teātris (ALT) aicina uz **Reja Kunija** divcēlienu komēdijas *Glābjas, kas var* (**Ray Cooney.** *Run For Your Wife.*) izrādi un gaida jūs Melburnas Latviešu namā.

Kas notiks? ...Pārpratumi, noslēpumi attiecību virpulī ierauj skatītāju no pirmajām lugas minūtēm līdz pat lugas noslēgumam un prasās pēc vēl... tādēļ var nākt skatīties izrādi gan sestdien, gan svētdien.

„Gudrības gaisma“

Kas ir gudrība?

Latvijas valsts prezidents Egils Levita uzrunā gadumijā teica: *„Pandēmija, globalizācija, skarbi vēji starptautiskajās attiecībās – tas viss prasa no mums spēju ātri un racionāli reaģēt, nenovirzoties no sava ceļa, nepazaudējot savus mērķus.“* Piekrītu. Bet tas paceļ jautājumus: *„No kurienes nāk šī spēja? Kas ir pareizais ceļš uz priekšu? Kas ir mūsu mērķi, īpaši ieejot jaunajā gadā?“* Gribētu dot vienkāršu atbildi šiem un citiem jautājumiem: *gudrības gaisma*.

Ziemassvētki tagad pagājuši. Jaunu gadu esam sasnieguši. Pirms pāris nedēļām, Baznīcas kalendārā parādījās nākamais svētku notikums. *Zvaigznes diena – Mūsu Kunga Epifānija*. Lasījumi šai dienai paskaidro par ko iet runa. *„Celies, topi apgaismota! Jo tava gaisma nāk, un Tā Kunga godība uzlec pār tevi. Tik tiešām, tumsība apklāj zemi un dziļa krēsla tautas, bet pār tevi uzlec kā saule Tas Kungs, un Viņa godība parādās pār tevi. Tautas staigās tavā gaismā un ķēniņi tai spožumā, kas uzlēcis pār tevi.“* (Jes. 60:1-3). Jaunās Derības lasījums šai dienai ir par gudriem vīriem no austrumu zemes kas ieraudzīja šo gaismu, un sekoja zvaigznei līdz mazai valstij, mazai pilsētiņai, pie mazu bērniņu. Vārds *epifānija* nozīmē *atklāsme.* Zvaigznes diena atklāj mums Dieva gudrības gaismu.

Kas ir gudrība? Mēs dzīvojam laikmetā, kurā ir daudz zināšanas. Katram, kuram ir dators vai no jaunākiem *gudriem* mobiliem, ir pieejama vairāk informācija nekā kādreiz pasaulē ir bijis iespējams zināt. Tas nenozīmē, ka esam gudrāk palikuši. Varētu pat teikt, ka nekad nav bijuši tik daudz *muļķības* pasaulē. Vai esat dzirdējuši aprakstu – *izglītots muļķis* (ang. *educated fool)?* Viens mācītājs teica: *„Es neesmu pret izglītību, vienīgi, kad tā traucē mācīšanos.“* Pirmie aculiecinieki Jēzus dzimšanai bija gani. Gani bija neizglītoti cilvēki. Tomēr ganiem bija gudrību, sekot eņģeļa vēstij, līdz Jēzu atrada. Tas ir mudinājums tiem, kas neuzskata sevi par izglītotu, meklētu Dievu tāpat. Zvaigznes dienā redzam pretstatu. Gudri vīri no austrumu zemes bija izglītoti, un tamdēļ izglītoti cilvēki kaut ko īpaši var no viņiem mācīties. Gudrība ir spēja mācīties no informācijas, kas mums pasniegta, lai pareizāk dzīvot.

Kas ir muļķis? Angliski: *fool, l*atviski: *ģeķis.* Pāvila vārdos, tie ir cilvēki *kas vienmēr mācās un nekad nevar nonākt pie patiesības atziņas* (2 Tim. 3:7). Latviski teiktu: *Mūžu dzīvo, mūžu nemācās.* Ģeķi krāj zināšanas, bet netiek pie īstas patiesības, kas iet roku rokā ar gudrību. Augstākā patiesība ir par Dievu. Tamdēļ gudrie vīri var mums daudz ko mācīt.

Gudrības gaisma jāmeklē. Svētie Raksti (Bībele) mums māca meklēt gudrību vairāk nekā laicīgas lietas. *„Labi tam cilvēkam, kas atrod gudrību, un cilvēkam, kas dabū sev skaidru prātu! Jo ir labāk iegūt gudrību nekā sudrabu, un tās augļi ir vērtīgāki par zeltu. Tā ir cildenāka par pērlēm, un viss, ko tu varētu vēlēties, nav salīdzināms ar to.“* (Sal. Pam. 3:13-15). Stāsts par gudriem vīriem no austrumu zemes sākas ar meklēšanu. *„Kad Jēzus bija piedzimis Bētlemē, Jūdas ķēniņa Hēroda laikā, redzi, gudri vīri no austrumu zemes atnāca uz Jeruzālemi un sacīja: „Kur ir jaunpiedzimušais Jūdu ķēniņš? Jo mēs Viņa zvaigzni redzējām austrumu zemē un atnācām Viņu pielūgt.““* (Mt. 2:1-2). Šie gudrie cilvēki bija astrologi vai

Turpinājums 10. lpp.

Kopsapulcē PLATS svin ...

Turpinājums no 1. lpp.

aktīvisti un atbalstītāji svētku reizē saņēma Pateicības rakstus.

Kopsapulces laikā tika ievēlēts arī jauns Valdes, Revīzijas un Ētikas komisiju sastāvs. Valdē turpmāk darbosies **Sandra Bondarevska** (Latviešu teātris Īrijā *Sliedes*), **Agnese Jēgere** (Stokholmas Atraktīvais Latviešu amatierteātris *Sala*), **Ingmārs Čaklais** (BMT Londonas filiāle), **Liāra Ozola** (Bergenas latviešu amatierteātris LATiBergen), **Anna Kosareva** (Latviešu teātris Itālijā *Momento*), **Ilona Brūvere** (Sidnejas Latviešu teātris), **Gints Danne** (Sanfrancisko Jaunais teātris). Revīzijas komisijā strādās **Aija Pedersena** (Latviešu – dāņu biedrības amatierteātris *Pūpols*), **Ginta Freiberga (**Bradfordas teātra trupa *Saulespuķe*) un **Dziesma Teteris** (Ņūdžersijas Jautrais tomāts), bet Ētikas komisijā – **Ingrīda Induse** (Reikjavikas Latviešu teātris), **Ieva Liepniece** (Losandželosas teātris *Holivudas koferis),* **Jānis Kārkliņš** (Austrālijas Latviešu teātris).

Lai arī pirmais PLATS darbības gads ir pagājis pandēmijas iespaidā un organizācijas pasākumi lielākoties ir notikuši attālinātā formātā, PLATS ir pierādījis savu darbotiesspēju, radošumu un entuziasmu strādāt. Esam

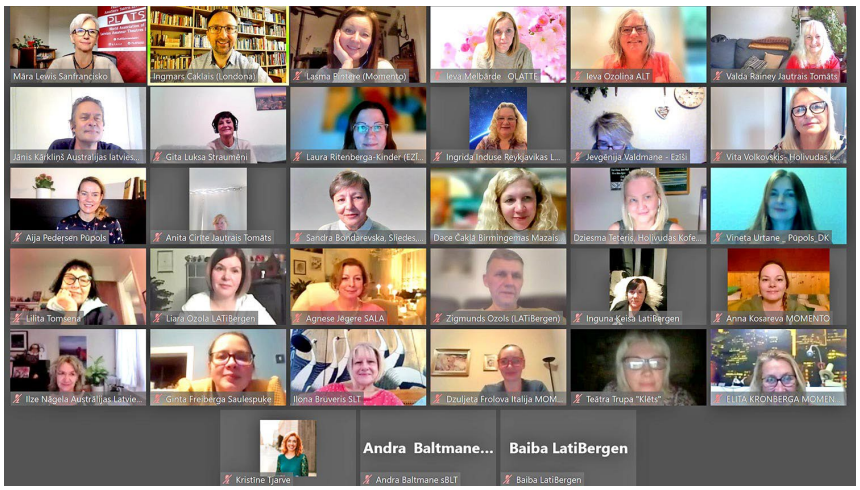

FOTO Ekrānuzņēmums

PLATS kopsapulces dalībnieki.

pārliecināti, ka arī turpmāk diasporas teātra ļaužu enerģija, aizrautība un dzīvesprieks neapsīks; skatuves cilvēku kopības gars augs un latviešu teātru pleca sajūta nostiprināsies arvien vairāk.

Par Pasaules Latviešu Amatieru Teātru savienību (PLATS)

PLATS – Pasaules Latviešu Amatieru Teātru savienība ir 2021. gada 16. janvārī dibināta bezpeļņas organizācija, kas apvieno šobrīd 22 diasporas latviešu teātru kopas no trīs kontinentiem un 12 dažādām valstīm – Austrālijas, Norvēģijas, Lielbritānijas, Dānijas, ASV, Beļģijas, Zviedrijas, Somijas, Islandes, Itālijas, Īrijas un Vācijas. PLATS dibinātāji ir ārvalstīs mītošie teātru profesionāļi, kuriem rūp Latvijas tēla spodrināšana un latviešu teātra mākslas attīstība ne tikai Latvijā, bet visā pasaulē. PLATS misija ir nodrošināt ciešu saikni starp latviešu amatierteātriem pasaulē.

Ingmārs Čaklais,
PLATS valdes priekšsēža
vietnieks Ingmārs Čaklais
2022. gada 18. janvārī

Māra Branča skatījums

Jaunības spožais laiks

Ar nelielu novēlošanos gribas atgriezties pie izstādes, ko jaunā gada pirmajās dienās slēdza apmeklētājiem, bet kas vēstīja par kādu ļoti nozīmīgu parādību 20. gs. latviešu mākslas vēsturē. Runa ir par Rīgas Mākslinieku grupu, kuras 100-gades jubilejas izstādi bija sarīkojis Latvijas Nacionālais mākslas muzejs kuratores mākslas zinātnieces **Dr. art. Daces Lambergas** vadībā.

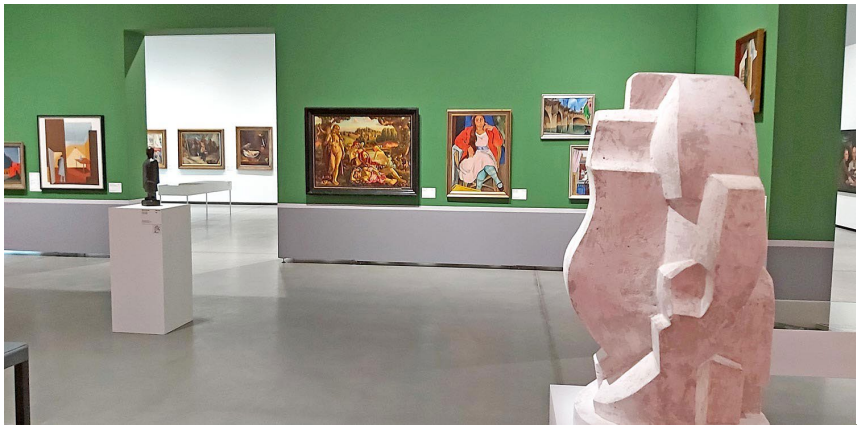

FOTO Māris Brancis

Skats no izstādes.

19. gs. beigās – 20. gs. sākumā kā visā intelektuālajā dzīvē, tā kultūrā un mākslā notika spēcīgas pārmaiņas, kas attālinājās no iepriekšējos laikmetos nostabilizējušās pasaules uztveres un domāšanas. Vēl krasākas pārvērtības veicināja Pirmais pasaules karš, kas sagrāva iepriekšējo laiku dogmas. Karš radīja *zudušo paaudzi,* kā dzīvi palikušie sevi dēvēja. Pasaule vairs nebija tāda, kādu karotāji to pameta, dodoties kaujas laikā. Cieta visi, ikviens *izbaudīja* kara traģismu, taču tas radīja arīdzan pretošanās sparu, gribu uzveikt un pastāvēt. Šādā brīdī auga un nostiprinājās latviešu vitalitāte, auga pašlepnums, nacionālā spīts, kas noveda pie tā, ka latvieši nodibināja nekad nebijušu valsti – Latviju.

Vēl nebija norimis šāviņu troksnis, kad sākās kultūras celtniecības laiks. Arīdzan tas bija dramatisks – jaunā radīšana neiztiek bez iekšējām kaislībām un iezīmējās kā konfliktu un sadursmju laiks. Tēlotājā mākslā tas notika visai asi un neprognozējami. Ilgie kara gadi saasināja savstarpējās attiecības mākslinieku vidū. Kā savulaik konstatēja Jānis Akuraters, valsts pirmajos neatkarības gados neko nedarīja kultūras labā, jo, lūk, *„māksla un smalkāka kultūra tiek uzskatīta kā blakus epizode, kā svētdienas un greznuma lieta.“*

Izglītība, iepriekšējo gadsimtu mākslas formu un satura, kā arī dominējošās estētikas pieņemšana vai noliegšana, amata prasmju pārzināšana un piesavināšanās kā sava pasaules uzskata un personīgo vēlmju un mērķu atklāšanas iespēja, sevis apliecināšanas, tāpat pašapziņas un pašizteiksmes nepieciešamība – tas viss izteica sava laika mākslinieku daiļrades tendences. Lielā mērā radošo darbību un katra indivīda fizisko labklājību nosacīja kara gadu uzspiestais trūkums, taču lēnā dzīves nostabilizēšanās iedvesa vēlmi izslieties kājās un pieteikt sevi. Nemiera un neziņas laika dēļ mākslinieki sadalījās grupās un cīnījās par savu vietu zem saules, arī par savu maizes un desas kumosu.

FOTO Māris Brancis

Konrāds Ubāns. Romana Sutas portrets. 1916.

Plašākā un demokrātiskākā bija Neatkarīgo Mākslinieku vienība. Spēcīgi gleznotāji un grafiķi apvienojās Latviešu mākslinieku kopā, kuras izstādēs piedalījās Latvijas Mākslas akadēmijas mācībspēki. Bija arī mazākas grupiņas, citas tikai vēl formējās. Taču viena no stabilākajām bija Rīgas Mākslinieku grupa, kas atstājusi dziļas pēdas ne tikai 20. gs. 20.-30. gadu, bet arīdzan latviešu mākslā pēc Otrā pasaules kara, līdz mūsdienām ieskaitot.

FOTO Māris Brancis

Jānis Liepiņš. „Zvejnieki“. 1932.

Tās dalībnieki daļēji bija savstarpēji pazīstami kopš miera gadiem. **Jānis Cielavs, Jēkabs Kazaks, Eduards Lindbergs, Romans Suta, Valdemārs Tone** un **Konrāds Ubāns** bija mācījušies Rīgas pilsētas mākslas skolā, 1915. gada februārī vairāki no viņiem sastapās Grosvaldu dzīvoklī Rīgā, kad tur **Jāzepa Grosvalda** vadībā radās pulciņš *Zaļā puķe.* Kara dēļ daļa no viņiem turpināja studijas Penzas skolā Krievijā. Tūlīt pēc kara, pievienojoties brāļiem **Skulmēm, Ģedertam Eliasam, Aleksandrai Beļcovai, Martai Liepiņai-Skulmei, Jānim Liepiņam, Emīlam Melderim, Leo Svempam, Niklāvam Strunkem** un **Erastam Šveicam,** nodibinājās Ekspresionistu grupu. Tās nosaukumu no Parīzes nokritizēja Jāzeps Grosvalds, tādēļ tā ieguva mums zināmo nosaukumu Rīgas Mākslinieku grupa.

Viņi visi bija jauni cilvēki, kuru radošo attīstību spēcīgi kavēja ieroču uzurpēšanās pār garīgo pasauli un kuri tuvojās 30 gadu robežlīnijai vai tikko pārkāpa šo laika slieksni. Viņus bija pārbaudījis nāves tuvums, bet kara rūdījums iedeva domas tvirtumu. Viņi vairs nespēja iet agrāko paaudžu iestaigātos gludos lielceļus, viņi nebaidījās brist purvu neceļus un kāroja iet citā virzienā.

Kaut arī kara dēļ šie jaunie cilvēki nevarēja iepazīties ar jaunākajām ten-

Turpinājums 9. lpp.

Latvijas Nacionālajā bibliotēkā jauna izstāde

Sāk ceļu pretī arhitekta Gunāra Birkerta simtgadei

Uzsākot ceļu pretī izcilā arhitekta **Gunāra Birkerta (1925–2017)** simtgadei 2025. gadā, no 17. janvāra Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) M stāvā būs skatāma izstāde *2025 / Birkertam 100: Okupācijas muzeja piebūve – lielā modernista pēdējais īstenotais projekts.* Tā iepazīstinās ar Birkerta skicēm, video materiāliem no šī projekta pirmās publiskās apspriešanas 2001. gadā un arhitektūras fotogrāfa Indriķa

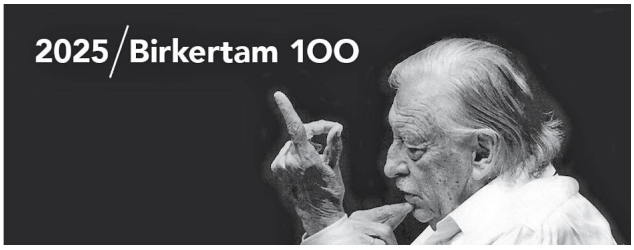

Turpinājums 11. lpp.

Māra Branča skatījums

Turpinājums no 8. lpp.

dencēm Rietumeiropas mākslā uz vietas, taču bēgļu gaitās Krievijā viņi ieguva priekšstatu par franču un vietējā krievu modernismu, kas likās piemērotāks jaunā laika gara izteicējs nekā akadēmisms un pat impresionisms.

Pirmā viņu uzstāšanās 1920. gada sākumā pieteica ar plašu izstādi (11 autori 366 eksponāti), kas izraisīja plašas diskusijas, pat sabiedrības sadalīšanos divās pretējās nometnēs un tā saucamo *bumbisma izstādi*.

Kaut ko līdzīgu Rīgas publika nebija redzējusi, kad iepriekš daudz redzētā un pierastā reālisma vietā savos darbos daudzi no jaunajiem atkāpās no ierastā reālisma un rādīja ģeometrizētus priekšmetus un lietas, tostarp arī cilvēkus. Skatītāji nesaprata, ka šai paaudzei būtiskākas likās krāsu attiecības, kas patiesībā ir gleznieciības svarīgākā problēma, bet ne sižets. Kaislības pamazām norima, arī paši mākslinieki ilgi neturējās pie jaunatklātas formas, atkal pievērsdamies reālistiskām formām, modernajam virzienam *jaunā lietišķība* un pat *art deco*.

Izstādē varēja lieliski iepazīties ar Rīgas Mākslinieku grupas devumu. Mēs to visu jau labi zinām, taču lieku reiz to atkal ieraudzīt nebija par skādi, varbūt pat iepazīt kādu jaunu, agrāk nepamanītu niansi.

Kā liekas, visprecīzāk Rīgas Mākslinieku grupas vietu latviešu mākslā 1933. gadā noformulējis mākslas zinātnieks **Boriss Vipers:** *„Rīgas mākslinieku grupas izstādes pieder visspilgtākajām parādībām mākslas dzīvē. Grupas mākslinieku vieno stilistisko interešu nenoliedzama kopība, un tomēr katrs no viņiem tai pašā laikā ir saglabājis neatkarīgu individuālu koncepciju. No visiem darbiem dvesmo nopietna, dziļa attieksme pret mākslu. Grupas locekļi nemīl kompromisus, nejūsmo par paviršu modi, nefabricē gleznas vidusmēra pilsoniskai gaumei, bet tiešām strādā, meklē, daudzreiz šaubās un maldās, bet arī bieži vien iznāk no cīņas kā uzvarētāji. Nepārspīlējot varam teikt, ka modernās latvju mākslas pēdējais vārds vispārliecinošāk un vispilnīgāk skan Rīgas grupas izstādēs.“*

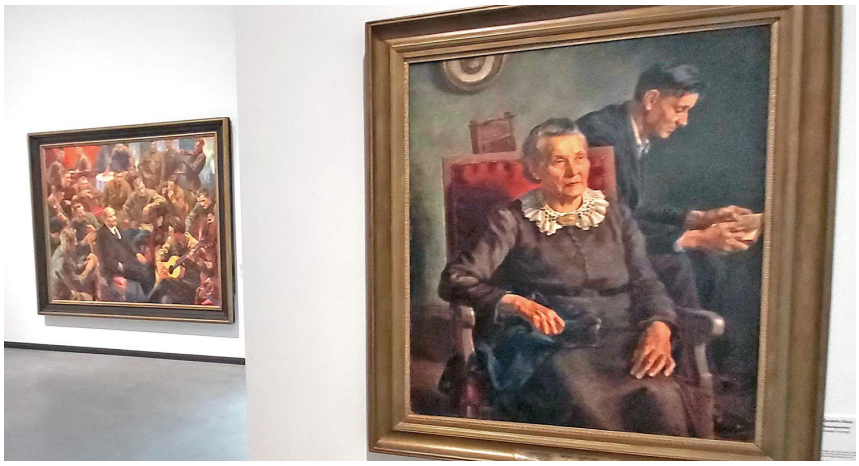

FOTO Māris Brancis

Rīgas Mākslinieku grupas mākslinieku darbi pēc kara. No kreisās: Oto Skulme – „V.I. Ļeņins ar latviešu strēlniekiem Kremlī 1918. gada 1. maijā“ (1957), Ģederts Eliass – Dubultportrets (1952).

Jubilejas izstādes ieguvums bija iespēja arī aplūkot, kāda virzījusies katra mākslinieka daiļrade pēc Otrā pasaules kara. Kā zināms, 1941. gadā **Romanu Sutu** saņēma pavēli evakuēties uz Padomju Savienību, vēlāk viņš bija spiests vairākkārt pārcelties no vienas vietas uz otru, līdz aizsūtīja uz Tbilisi, Gruzijā, kur viņu nepatiesi apsūdzēja maizes talonu viltošanā, kā rezultātā viņu 1943. gada 14. jūlijā nošāva. Savukārt **Valdemāra Tones, Niklāva Strunkes** un **Erasta Šveica** pēdējie dzīves gadu desmiti pagāja svešumā – Anglijā, Zviedrijā un ASV. Pārējie palika Latvijā, kur viņu dzīves pagāja visai sarežģīti, pat dramatiski. **Uga Skulme** un **Ģederts Eliass** pirmie tika pasludināti par formālistiem. **Konrāda Ubāna** un **Jāņa Liepiņa** radošā darbība 20.gs. 40.-50. gadu mijā partijas funkcionāriem likās komunisma cēlājiem nepieņemama, tādēļ uz laiku apturēta viņu pedagoģiskā darbība. Vienīgi **Oto Skulme,** būdams Latvijas PSR Mākslas akadēmija rektors, bija slavas augstumos, palīdzēja arī lielās padomju okupācijas dzīves slavinošās figurālās kompozīcijas.

Laiks ir nesaudzīgs, tas pagriež katra cilvēka dzīves ceļu liktenim vēlamā virzienā. Jaunības spožais laiks ne vienmēr turpinās visu mūžu. To redzam arī šajā gadījumā.

Māris Brancis
Laikrakstam „Latvietis“

PĒRK DZĪVOKĻU NAMU

****Pērk daudzdzīvokļu namu vai tā daļu Rīgā;**
****Namu apsaimniekošana, juridiskie pakalpojumi;**

A. Bataragas 201-788-5315 (NJ)
abatarags@optonline.net
A. Padegs 845-462-3317(NY)
apadegs@optonline.net

„Latvijas valsts simtgade: pašu radīts un radāms stāsts“

Visas Latvijas publiskās bibliotēkas saņems Latvijas valsts simtgadei veltītu izdevumu

Kultūras ministrija

Noslēdzoties Latvijas valsts simtgades programmai, Kultūras ministrijas Latvijas valsts simtgades biroja komanda sagatavojusi izdevumu *Latvijas valsts simtgade: pašu radīts un radāms stāsts*. Ar Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) starpniecību tā drukātā versija nokļūs visās 764 publiskajās bibliotēkās Latvijā.

Grāmata *Latvijas valsts simtgade: pašu radīts un radāms stāsts* ir pieejama drukātā un elektroniskā formātā. Tajā informatīvi piesātinātā, vizuāli bagātā un emocionāli uzrunājošā veidā izstāstīts stāsts par Latvijas valsts simtgades programmas norisi Latvijā un pasaulē, aptverot piecu gadu ciklu no **2017. līdz 2021. gadam.** Izdevumā iekļauta informācija par Latvijas valsts simtgades svinību idejas tapšanu, organizatorisko struktūru un koncepciju, kā arī apskatīti programmas atslēgas notikumi un iniciatīvas un izceltas simtgades svinību ietvaros radītās paliekošās vērtības.

„Gatavojot valsts simtgades programmas noslēguma ziņojumu, apkopojām notikušo, pārskatot dokumentus, mājaslapas, informatīvos materiālus, publikācijas, un pārlūkojām savas atmiņas par aizvadītajos gados sastaptiem cilvēkiem, rosinošām domām un atrastām atziņām, arī par piedzīvotajiem kurioziem un darbā gūto iedvesmojošo enerģiju. Lai sniegtu lasītājam draudzīgu ieskatu par šo nozīmīgo notikumu, izveidota grāmata, kas noderēs gan siltām atmiņām vai pētnieciskos darbus rakstot, gan nākamos apaļos valsts svētkus svinot un ikdienā turpinot veidot mūsu valsti. Grāmata ir paldies ikvienam, kurš pielicis roku Latvijas valsts pirmās simtgades svinēšanā,“ stāsta Kultūras ministrijas Latvijas valsts simtgades biroja vadītāja p. i. **Ilze Tormane-Kļaviņa.**

FOTO Ģirts Raģelis

Grāmata „Latvijas valsts simtgade: pašu radīts un radāms stāsts“.

2021. gada 17. decembrī Latvijas valsts simtgades biroja komanda grāmatu *Latvijas valsts simtgade: pašu radīts un radāms stāsts* uzdāvināja Latvijas Nacionālajai bibliotēkai ievietošanai Tautas grāmatu plauktā. Tāpat ar LNB starpniecību jau šogad izdevums drukātā versijā uzsācis ceļu uz vairākiem Latvijas reģioniem un 2022. gada sākumā nokļūs visu publisko bibliotēku krājumos un būs pieejams ikvienam Latvijas iedzīvotājam.

„Latvijas Nacionālā bibliotēka ir gandarīta par sadarbību ar Latvijas valsts simtgades biroju teju piecu gadu garumā – gan sadarbojoties, gan uzņemot biroju LNB ēkā. Šajā laikā kopā rīkoti dažāda mēroga daudzveidīgi pasākumi un īstenota virkne jēgpilnu un priekpilnu projektu. Mums ir sevišķs prieks, ka grāmata, kurā apkopots Latvijas valsts simtgades kontekstā paveiktais, ieguls Gaismas pils Tautas grāmatu plauktā un bibliotēkās visā Latvijā un stāstīs par kopīgajiem labajiem darbiem arī nākamajām paaudzēm,“ tā LNB Komunikācijas departamenta direktore **Ieva Gundare.**

FOTO Ģirts Raģelis

Grāmatu dāvinājums Latvijas Nacionālajai bibliotēkai.

Grāmata *Latvijas valsts simtgade: pašu radīts un radāms stāsts* nodrukāta ierobežotā skaitā un nebūs pieejama tirdzniecībā, tā paredzēta tikai bezmaksas pieejai bibliotēkās.

Izdevuma elektroniskā versija pie lasītājiem nonāca Latvijas 103. dzimšanas dienā, **2021. gada 18. novembrī** un pieejama Latvijas valsts simtgades digitālajā platformā: *https://lv100.lv/jaunumi/simtgades-izdevums/*

Inga Bika,
Kultūras ministrijas Latvijas valsts simtgades birojs, Sabiedrisko attiecību speciāliste
2021. gada 20. decembrī

„Gudrības gaisma“

Turpinājums no 7. lpp.

zvaigznes pētītāji. Viņi zināja, ko viņi meklēja, un viņiem nebija bailes to lūgt vai prasīt.

Jēzus šādu meklēšanu un prasīšanu mudina: *„Lūdziet, tad jums taps dots; meklējiet, tad jūs atradīsit; klaudziniet, tad jums taps atvērts. Jo ikviens, kas lūdz, dabū un kas meklē, atrod, un tam, kas klaudzina, taps atvērts.“* (Mt. 7:7-8). Neesi kūtrs savā meklēšanā, lūgšanā vai pat klauvēšanā. Tiec pāri savām bailēm par to, ko citi domā, lai atrastu, kas tavai sirdij vajadzīgs.

Gudrības gaisma jāuzņem. Interesanti, ka gudrības gaisma var cilvēkam parādīties, bet viņš/viņa to neuzņem. Tā bija Jēzus dzīves pieredze. *„Viņš nāca pie savējiem, bet tie Viņu neuzņēma. Bet, cik Viņu uzņēma, tiem Viņš deva varu kļūt par Dieva bērniem, tiem, kas tic Viņa Vārdam.* (Jņ.1:11-12). Jēzus Kristus ir gudrības gaismas iemiesojums. Pāvils rakstīja saviem tautas brāļiem: *„Jūdi prasa zīmes, un grieķi meklē gudrību. Bet mēs sludinām Kristu, krustā sisto, kas jūdiem apgrēcība un pagāniem ģeķība, bet tiem, kas aicināti, tiklab jūdiem, kā grieķiem, Dieva spēks un Dieva gudrība.“* (1 Kor. 1:22-24). Ko latvieši prasa vai meklē? Vienā vai otrā veidā, mūsu ceļi krustceļos ar Pestītāju. Ko mēs tad darīsim? Gudri vīri no austrumu zemes rāda priekšzīmi. *„Un, namā iegājuši, tie ieraudzīja bērnu līdz ar Mariju, Viņa māti, un tie nometās ceļos un Viņu pielūdza. Tad tie atvēra savas mantas un dāvāja*

Turpinājums 14. lpp.

Maskotas Kultūras dienas (4)

Turpinājums no 5. lpp.

Kafejnīca, kur tika parādīts, kā darbība atsākās Latviešu nama kafejnīcā, kad ierobežojumi tika atvieglināti. Nākošā filmā – *Viss mainās* **Roberts Brenners** apskatīja, ko bija piedzīvojis un jutis pēdējo divu gadu laikā. Šī filma bija mozaīka, kas lika mums par daudz ko domāt, un bija pilnīgs pretstats Elberta komēdijai. Kā beidzamo filmu konkursā atgriezāmies ārzemēs ar **Sandras Bondarevskas** filmu *Latviešu koris Īrijā LA'IR*. Filmā tika parādīts, kā latviešu kultūra atsākās, kad bija atļauts, vai nu tas bija neklātienē, vai klātienē ar sociālām attālumiem vispirms laukā un vēlāk telpās.

Ekrānuzņēmums: Viktors Brenners – „Viss mainās“ (Everything is changing).

Kad nāca pie apbalvošanas, Ojārs Greste paskaidroja, ka žūrijas komisija novērtējusi visas filmiņas par augstvērtīgām un esot bijis ļoti grūti izšķirties. Šī iemesla dēļ komisija nolēmusi visiem konkurentiem dot balvas. Pirmo vietu ar $750 godalgu ieguva **Roberts Brenners,** otro vietu ar $400 godalgu **Lūkas Elberts,** trešo vietu ar $200 godalgu dalīja **Sanfrancisko Jaunais teātris** un **Marika McCue.** Žūrijas komisija nolēma pasniegt divas $100 uzslavas godalgas – vienu Minsteres latviešu teātrim *Ezīši* un otru Sandrai Bonarevskai.

Ekrānuzņēmums: Lukas Elberts – „Kafejnīca“ (The Café).

Noslēdzot vakaru, Ojārs Greste apsveica visus, kuri bija iesnieguši filmiņas un novēlēja, ka īsfilmu konkurss turpinās kā Kultūras dienu sastāvdaļa vēl ilgus gadus. Pievienojos Ojāra Grestes teiktam, ka šāda veida konkurss ir tiešām vērtīgs, un ceru, ka arī nākošās Kultūras dienās tas notiks. Tāpat apsveicu visus filmu sagatavotājus un dalībniekus. Filmas bija ļoti dažādas un dabūjam gan izsmieties, gan dziļāk par daudz lietām padomāt.

Nākošā rakstā pastāstīšu par sarīkojumiem, kas notika ceturtajā KD dienā, ieskaitot Dzejas vakaru, Dzintras Erlihas referātu veltītu latviešu komponistēm un pēdējo tikšanos *Tilts un estakādes sērijā.*

Jānis Kārkliņš
Laikrakstam „Latvietis“

LNB jauna izstāde

Turpinājums no 9. lpp.

Stūrmaņa fotoattēliem. Izstāde aplūkojama līdz **15. aprīlim.** Ieeja bez maksas.

LNB ir kļuvusi par vienu no galvenajiem Rīgas telpiskajiem akcentiem, kas iezīmē pilsētas jaunā centra attīstību Daugavas kreisajā krastā. Bibliotēkas arhitekts Gunārs Birkerts pirmdien, 2022. gada 17. janvārī svinētu savu 97. gadskārtu. Apzinoties, ka viens no pasaules un Amerikas Savienoto Valstu pēckara lielākajiem modernistiem ir patiesa daļa no Latvijas kultūras, LNB īsteno pasākumu kopumu ceļā uz Birkerta simtgadi 2025. gadā. Tie izgaismos Birkertu dzimtas pienesumu Latvijas kultūrtelpā un ievērojamā arhitekta veikumu pasaulē un Latvijā. Vienlaikus pēc trim gadiem atzīmēsim latviešu grāmatas 500 gadus – tas būs īpašs notikums Latvijas kultūrā, kuru bagātinās Birkerta jubileja, akcentējot viņa 20 bibliotēku projektus.

Katram arhitektūras meistaram ir pēdējais īstenotais darbs. Birkertam pēdējais darbs ir pēc viņa skicēm veidotā Latvijas Okupācijas muzeja (LOM) piebūve. Birkerts ar savu arhitektūru vairoja garīgumu – viņš pasaules arhitektūras vēsturē paliks kā bibliotēku, universitāšu, baznīcu, skolu un muzeju ēku arhitekts. Padomju laika modernisma ēkas paplašinājums arī ir organiska LOM daļa. Projekta īstenošanai vajadzēja 20 gadus. Par to daudz diskutēts profesionāļu vidē, un viedokļu atšķirības ir palikušas. Birkerts sava darba rezultātu vairs nevar komentēt – viņš no pārliecināta modernista pozīcijām to darīja no 2001. gada līdz sava mūža beigām.

Izstādi veido Latvijas Nacionālā bibliotēka sadarbībā ar Latvijas Okupācijas muzeju, VAS *Valsts nekustamie īpašumi* un būvprojekta autoriem.

Izstādes koncepcija un projekta vadība **Jānis Dripe** sadarbībā ar **Aneti Krūmiņu,** fotogrāfs **Indriķis Stūrmanis,** attēlu apstrāde **Juris Dreimanis,** makets **Anete Krūmiņa,** video materiāla montāža **Kristians Luhaers,** izstādes tehniskais iekārtojums **Ainārs Egle** un **Jevgeņijs Sisojevs.** Izstādes veidotāji pateicas par sadarbību: Valteram Nollendorfam, Latvijas Okupācijas muzejam un personīgi Solvitai Vībai, Aijai Ventaskrastei, Evitai Feldentālei un Evitai Veinbergai, VAS *Valsts nekustamie īpašumi* un personīgi Maijai Trikulei-Plešai un Mārim Slaidiņam, arhitektu birojam *5. iela* un personīgi Intam Pujātam un Ijai Rudzītei.

Tautas tapšanas saknes ir meklējamas tūkstošiem gadu senā vēsturē. To apliecina mūsu bagātā folklora. Bet latviešu nācijas dzīvotspēju pirms 500 gadiem nostiprināja pierakstītā, pavairotā un izlasītā valoda. Ar iespiestu vārdu, pirmajiem rakstītā vārda klausītājiem un lasītājiem sākās jauns laikmets, kas būtiski ietekmējis Latvijas attīstību. Atzīmējot rakstītā vārda nozīmi un ietekmi sabiedrībā un kultūrā cauri gadsimtiem, 2025. gadā sagaidīsim latviešu grāmatas piecsimtgadi. Ceļu uz to izgaismos daudzveidīgu notikumu cikls *Latviešu grāmatai 500,* ko īsteno Latvijas Nacionālā bibliotēka sadarbībā ar citām kultūras un atmiņas institūcijām.

Augusts Zilberts,
Latvijas Nacionālā bibliotēka
Sabiedrisko attiecību vadītājs

Dr. Jāni Muižnieku piemin Latvijas Universitātē (4)

Latvijas un Austrālijas zinātnieks, dzejnieks, literatūras un mūzikas kritiķis, mūziķis

Trešais turpinājums. Sākums LL684, LL685, LL686.

Par ziedošanos Tēvijai

Fragmenti no Selonijas žurnālā *Draugam – Tēvijai* iespiestā raksta *Pulkveža Kalpaka laikmets un personība.*

(..) Apzinādamies, ka nav vairs glābjams, Kalpaks nozīmē savā vietā kapt. Nikolaju Grundmani. Bet, kad viņam pateic, ka arī Grundmanis ievainots, viņš saka: *„Tad lai Balodis paliek (..) Dariet tālāk jūs. (..) Uz priekšu!“* Šī ir pēdējā pavēle, ko mūsu armijas pirmais virspavēlnieks dod. Pēc dažiem mirkļiem viņš jau miris. Turpat uz lauka mirst arī kapteinis Grundmanis un virsleitnants Krievs.

Kā pie mūžības mīklas mēs stāvam pie šī notikuma. Vai patiesi ir jābūt tā, ka liels, cilvēka spēkiem pāri stāvošs ideāls tikai tad var īstenoties, ja pirmais starp labākajiem ziedo tam pats sevi? Paceļot savas sirdis šajā brīdī līdz vispēdējam un visaugstākajam ekstrēmam – Kristus mīlestības ziedojumam, mēs redzam: tas ir dievišķīgs nolikums, jo Kristus nāve ir pārvērtusies par visas kristīgās pasaules dzīvības simbolu. Visa cilvēces vēsture ir pilna piemēriem, kur vadoņa dzīvības upuris kļūst par pirmo pakāpienu viņa ideju piepildījumam.

Tas pilnā mērā attiecas uz Kalpaka nāvi kara laukā. Tā ir nāve uz viņa rosmes un vitalitātes fona, kur neapšaubāmi cilvēcīgā vēlēšanās dzīvot dzīvi satiekas ar vadonības atbildību savu karavīru, savas tautas un visas Latvijas brīvības idejas priekšā, skaidri pie tam paturot prātā, ka personīgo briesmu tuvums ne uz mirkli neatslābst. Te nāve nav vairs tikai laicīgs fakts, bet gan pierādījums tam, ka ziedošanās gatavība bijusi īsta un apzināta. Tā ir nāve, kas uzspiež zīmogu misijas piepildījumam. Un, kaut arī vārdi par ziedošanos, biežās lietošanas dēļ ir kļuvuši nodeldēti, pati ziedošanās jēga itin nekā nav zaudējusi no sava asuma. Tā aizvien vēl ir ne tikai pašaizliegsmes pēdējā un augstākā konsekvence, bet arī liecība tam, ka ideāls, kura dēļ tā notiek, ir cilvēkam vairāk vērts nekā viss cits pasaulē, sava paša cilvēcīgo dzīvību ieskaitot.

Mūzikas recenzents

Muižnieks bija pazīstams arī kā mūzikas recenzents. Dažus gadus viņš rakstīja recenzijas *Austrālijas Latvietī* par notikumiem mūzikas dzīvē Sidnejas latviešu sabiedrībā. Tās bija pagaras, tomēr labi pārdomātas. Būt par kritiķi jeb recenzentu, sevišķi trimdas mazajā sabiedrībā, nav patīkams amats. Visiem pa prātam nevar uzrakstīt, un tā viegli var pazaudēt draugus.

Par kādu Sidnejas vīru kora koncertu bija uzrakstījis laikraksta lappuses garumā recenziju, sīki iztirzājot gan labo, gan aizrādījis kļūdas. Ar garumu redakcija varējusi samierināties, svītrot jau neko nedrīkstēja. Bet problēma bijusi ar to, ka recenzija sasniegusi redakciju Melburnā tikai pēc trim nedēļām un lasītājus pēc mēneša, kad interese par koncertu jau zudusi. Pēc nākamā kora koncerta, Muižnieks bija sūdzējies, ka koris neesot ņēmis vērā viņa aizrādījumus, kāpēc tad viņam vairākas nedēļas pūlēties. Ar laiku izbeidzās Muižnieka recenzenta darbs *Austrālijas Latvietī.*

Korporācijas *Selonijas* Austrālijā izdotā biļetenā Muižnieks bija recenzējis **Ritas Eriņas-Zālītes** koncertu Sidnejā 1964. gada 7. jūnijā.

FOTO no Guntara Saivas personīgā arhīva

Jānis Muižnieks referē.

Rita Eriņa-Zālīte Latvijā bija absolvējusi Nacionālās operas baleta skolu, bija operešu un dziesmu spēļu soliste *Balle Savojā*, *Tuksneša dziesmā*, *Grāfā Luksemburgs* un vēl kādās 8 citās dziesmu spēles Krievu drāmā. Dziedājusi operešu ārijas radiofonā un kamerkoncertos. Dziedāšanā izglītojusies pie **prof. V. Stota** un **Valentīna Grišina.** Vēlāk Dailes teātris aicinājis atvietot komunistu aizturēto Elvīru Brambergu. Pazīstama kā Tangolita no viņas lomas *Balle Savojā.*

Māksliniece apreceējās ar *Selonijas* filistru inž**. Juri Zālīti.** 1944. gadā piedzima meita **Māra.** Ģimene izceļoja uz Austrāliju un apmetās Brisbanē. 1951. gadā piedzima dēls **Andris.** Mākslinieces bija teikusi, ka skatuve nevarot dot tādu prieku kā bērni un savs kaktiņš. Rīgu atstājot, esot pārlūzusi arī viņas dzīve, un nemaz nedomājot, ka kādreiz atkal būšot darīšana ar skatuvi. Brisbanē, satiekoties ar pianisti – brīvmākslinieci **Olgu Mālkalni,** tomēr tika pierunāta ar dažiem koncertiem atgriezties skatuvē kā dziedātājai. Pēc uzstāšanās Brisbanē, 1964. gadā sekoja koncerts Sidnejā ar 12 latviešu autoru dziesmām un 5 operešu ārijām. Nelaimīgā kārtā dažas dienas pirms koncerta Olga Mālkalne savainoja roku. Laimīgi, ka sidnejietis **Eižens Freimanis** pašā pēdējā momentā uzņēmās pianista pienākumus, lai šis koncerts vispār varētu notikt. (Skat arī laikraksta *Latvietis* 196. numuru, 2012. gada 12. aprīlī *Tangolitai* 100). Vēl kādas reizes viņa iepriekš

FOTO no Guntara Saivas personīgā arhīva

Rita Eriņa-Zālīte dzied slēgtā sarīkojumā Selonijas 85 gadu dibināšanas atceres ballē 1965. gadā Jaundienvidvelsas Universitātes sarīkojumu zālē (Roundhouse) ar Eiženu Freimani pie flīģeļa.

Turpinājums 13. lpp.

Valoda, valodiņa...

Ko PASŪTĀM un ko PASŪTINĀM

ATBILDU UZ JAUTĀJUMU: PASŪTĪT vai PASŪTINĀT?

„Daudzi mūsu pašu cilvēki ir neziņā un neizpratnē, kad lietot „pasūtīt“ un kad — „pasūtināt“. Pasūta ēdienu, bet pasūtina grāmatu,“ raksta Jānis.

Agrāk PASŪTĪT UN PASŪTINĀT nozīmes šķīra, PASŪTINĀT bija poligrāfijas nozares termins *pieteikt abonementu (laikrakstiem, žurnāliem, grāmatām).* Padomju laikā vārdu PASŪTINĀT atzina par novecojušu un neieteica, un tā nozīme iekļāvās vārdā PASŪTĪT starp pārējām *(uzdot izgatavot (ko); uzdot atnest, atvest, atsūtīt (ko); uzdot rezervēt (piemēram, vietu)).*

Šobrīd PASŪTINĀT lieto tie, kuri vēl atceras šā vārda nozīmi *(abonēt periodiskos izdevumus),* bet PASŪTĪT – visi pārējie, turklāt vārda PASŪTĪT lietojums saskan ar literārās valodas normām. *tezaurs.lv* norāda, ka arī citi saistītie vārdi – *pasūtinājums, pasūtinātājs* – ir novecojuši.

Sanita Dāboliņa
Laikrakstam „Latvietis“

#latviešuvaloda
#dzimtāvaloda
#raksti
#rakstītprieks
#komunikācijakākvalitātesinstruments
#ceļāuztavugrāmatu
#valodairkāupe

Dr. Jāni Muižnieku piemin ... (4)

Turpinājums no 12. lpp.

cināja klausītājus slēgtos sarīkojumos.

„Tur jau viņa nāk! Vienkārša un saulaina, it kā iekšējas gaismas pārņemta. Acīm tīkas viņu pavadīt. Gaita, kustības un bezpretenziju smaids iedrošina, iedveš paļāvību: tu redzēsi un dzirdēsi – es to varu! Un dažos mirkļos ir nodibinājusies vārdos netverama abpusēja tuvības sajūta, kas saista mākslinieci ar viņas auditoriju. Tā ir ikviena priekšnesuma *conditia sine qua non* (neaizstājama un būtiska sastāvdaļa – G.S.), tā atraisa un iedzīvina garīgo mijiedarbību starp izpildītāju un klausītāju, un tās trūkumu nespēj aizstāt ne kosmētika, nedz izmākslota rādīšanās. Aplausu avansam pāršalcot, skatuvi un zāli jau vieno simts smalku pavedienu.

Koncerta ieskaņa veidojas klusas, pazemīgas atsacīšanās zīmē, kas dažbrīd robežojas ar sāpīga lūzuma nojautām. Ikviena frāze, ikviena nianse ir patiesa, nemāksloti vienkārša un brīva no katra neīsta patosa, kuru klausītājam tik grūti paciest. Nevaru atcerēties, vai vispār kādreiz esmu dzirdējis īstāku Dārziņa un Poruka kopējās domas interpretāciju. J. Ķepīša (A. Eglīša) dziesmā *Tumsa*, tumsā ieskanas kāda mistiski transcendēta brīdinājuma moments, ieskanas un, savas identitātes neatklājis, nogrimst atpakaļ. Kurp? To atliek tikai nojaust, tajā pasaulē mums nav ļauts ieskatīties. Mākslinieces to zina, to lasām viņas sejā, taču vairāk kā teikusi, viņa neteiks. Dzirdu šo dziesmu pirmo reizi un būtu vēlējies to dzirdēt vēlreiz. Ilgstošie aplausi tomēr nekā nepanāk.

Un tagad – mēs esam jau koncerta trešajā posmā: smaidi – tas ir šī posma saturs. Kā vijīgas trioles rotaļa ap mums palo operetes smalkās šalkas. Vai esam Rīgā? Varbūt Vīnē? Neapšaubāmi mēs esam trīsceturtdaļu ritma un mākslinieces šarma varā, un grezns, bezrūpīgi viegls ir viņas priekšnesums. Te viņa ir suverēna valdniece savā graciozā žanrā, kuru nevar iemācīties, nedz imitēt, bet kuru var tikai vai nu atrast, vai neatrast šūpulī ieliktu. Vai tā ir tā pati Tangolita, kas mūs valdzināja no Nacionālās operas skatuves Rīgā? Ir un nav. Ir tā pati šķiedra – un tomēr pavisam cits vērpums. Netērēšu vārdus: metamorfozes mīklu varam saprast tikai tad, ja skatāmies tajā ar dvēseles acīm.“ Bet pianists nav ne ar vienu vārdu pieminēts.

Rita Eriņa-Zālīte vēlreiz koncertēja Sidnejā slēgtā sarīkojumā 1965. gadā *Selonijas* 85 gadu dibināšanas atceres ballē JDV Universitātes sarīkojumu zālē *(Roundhouse)* ar **Eiženu Freimani** pie flīģeļa.

Vāgnera varā

Muižnieks labi pārzināja latviešu un cittautu mūziku. Sidnejā ir referējis par vairākiem komponistiem, ieskaitot **Alfrēdu Kalniņu.**

No pasaules lielajiem komponistiem Muižniekam pats mīļākais neapšaubāmi bija **Rihards Vāgners –** šis diezgan grūti izpildāmais un varbūt arī pagrūtāk saprotamais vācu komponists. Vāgnera mūzikā Muižnieks atrada latviešu tautas dziesmu motīvus, kurus, jāpieņem, Vāgners bija dzirdējis, strādādams Rīgā no 1837. gada augusta līdz 1839. gada jūlijam par Pilsētas teātra galveno diriģentu. Vai var būt, ka tos Vāgners bija dzirdējis no Muižnieka vecvecvecmāmiņas (?), kas bija strādājusi pie Vāgnera par kalponi. Vairākas reizes Muižnieku mājās ir notikusi Vāgnera operu klausīšanās, bieži jau ar iepriekš uzrakstītiem paskaidrojumiem, lai klausītāji varētu vieglāk iedzīvoties Vāgnera pasaulē.

Vāgnera augšupceļš sākas ar to, ka viņš nespēj samierināties ar tā laika operas, galvenokārt itāliešu operas, lētās un banālās fabulas savienošanu ar augstvērtīgu mūziku. Tādēļ viņš izšķīrās savām operām rakstīt libretus pats. Vāgneram līdz pilnībai ir izdevies sakausēt literāri dramatisko momentu ar mūziku viengabalainā vienībā. Ņemdams vielu gan no klasiskās, gan kristiāniskās pasaules, gan no vācu mitoloģijas, viņš radījis savas integrālās operas, homogēnas savā iekšējā struktūrā un saliedētas arī savā starpā. Tās mēs atzīstam par neoklasicisma un romantisma labākiem paraugdarbiem. Vāgnera operu centrālās personas visas izcīna lielas iekšējās cīņas, bet tās ir arī kādas prātam neaptveramas liktenīgas nenovēršamības apzīmogotas. Tur ir pēdējais no Romas tribūniem – Rienci, kas iet bojā tautas nepateicības gāzts; tur Grāla bruņinieks Lohengrīns, kuru pieviļ ticības un dziļuma trūkums mīlestībā; tur brīnišķās Nibelungu teikas, kur iet bojā ikviens, kam reiz pirkstā bijis īslaicīgās varas gredzens. Un beidzot – *Parsifāls*, Vāgnera pēdējā opera, viņa ticības apliecība sirdsšķīstības tikuma uzvarai pār tumsas valstību un kārdinājumiem. Tā ir viņa patiesības alku un pārliecības sintēze, kur Parsifāls, pats savas misijas nenovēršamību nojauzdams, izcīna savu taisnības cīnītāja ceļu līdz galam, lai kļūtu par Montsalvatas tempļa tikumu sargu un Kristus asinstrauka – Grāla glabātāju.

Jau sen es esmu ar visiem Vāgnera tēliem uz Tu. Es pazīstu viņu dievišķos un cilvēcīgos trūkumus, viņu primitīvās iekāres, viņu ciešanas, viņu lielisko stāju liktenis nenovēršamības priekšā. Līdz zināmai pakāpei man ir izdevies tuvoties Vāgnera literārās un muzikālās simbolikas pārvarīgo dimensiju izpratnei, un reizē atzīt, cik maz es vēl spēju. Bet, jo vairāk tai tuvojos, jo ciešāk tā mani pievelk.

Guntars Saiva
Laikrakstam „Latvietis“

Turpmāk vēl

No mums šķīries mūsu filistrs

Prof. Dr. fil! JURIS REINFELDS 1957 - 1958. g.c.

Dzimis 1936. g. 1. aprīlī Rīgā, Latvijā
Miris 2022. g. 13. janvārī Wollongong, NSW, Austrālijā

Sit tibi terra levis

Sēro Selonijas kopas Adelaidē, Sidnejā un plašākā pasaulē

„Gudrības gaisma“

Turpinājums no 10. lpp.

Viņam zeltu, vīraku un mirres.“ (Mt. 2:11). Ziemassvētkos mēs dziedam: *„Tu rozīt’ skaistā, jaukā, Tu puķīt’ svētākā, Kam gribi ziedēt laukā? Zied’ manā sirsniņā!“* Nepietiek, ka gudrība sēž uz plaukta. Nepietiek, ja Tev Bībele kaut kur mājās putekļus krāj. Nepietiek šad un tad iegriezties baznīcā uz dievkalpojumu vai noskaitīt kādu lūgšanu. Jālūdz, lai gudrība, Jēzus Kristus, nāk un mājo *manā sirsniņā.* Gudrais Salamans rakstīja: *„Īstās gudrības sākums ir, ja to labprāt klausās un ja tā cilvēkiem ir mīļāka par visiem labumiem kopā! Centies to augsti cienīt, tad tevi paaugstinās un iecels godā, ja vien tu to mīlestībā spiedīsi sev pie sirds. Tā daiļi greznos tavu galvu un izdaiļos tevi ar diženu vainagu.“* (Sal. Pam. 4:7-9).

Gudrības gaismai jāseko. Kas visvairāk raksturoja gudros no austrumu zemes bija tas, ka viņi sekoja gudrības gaismai. Tas sākās, kur dzīvoja, austrumu zemē, bet nebeidzas, kad viņi Jēzus bērniņu atrada. Mēs lasām pēdējā aprakstā par viņiem: *„Sapnī saņēmuši norādījumu pie Hēroda neatgriezties, tie aizgāja pa citu ceļu uz savu zemi.“* (Mt. 2:12). Gudrības gaisma vienmēr pozitīvi pārmaina mūsu dzīves virzienu. Tas varbūt nav tā, kā mēs to iedomājušies, bet galu galā tas ir labāk nekā varam iedomāties. Dieva gudrības gaisma tā darbojas. Tā vada mūs pa ceļiem, ko mēs paši nebūtu izgudrojuši. Cilvēki, kas paši grib būt savas dzīves ceļas noteicēji, nespēj saņemt Dieva gudrības gaismu, jo viņi izvairās Dievam sekot. Lai sekotu patiesības gaismai, mums jābūt gataviem *saņemt norādījumus.* Salamans teica: „Īstā gudrība tomēr skaļi pauž savu nemieru un liek uz ielām atskanēt savai balsij; tā sauc pie ieejām vārtos, vērsdamās pret tautu; tās balss atskan visā pilsētā: *„Cik ilgi jūs, nejēgas, mīlēsit vieglprātību, cik ilgi zobgaļiem patiks visu apsmiet un ģeķi ienīdēs atzīšanu? Veltījiet labāk savu uzmanību manai pārmācībai! Redzi, es gribu jums izpaust sava gara centienus un darīt zināmus savus vārdus.““* (Sal. Pam. 1:20-23). Mēs dzīvojam laikmetā, kurā cilvēki mazāk un mazāk grib norādījumus kā dzīvot. Katrs grib rīkoties tā, kā viņiem izliekas vislabāk, vieglāk vai ieder viņu dzīves plānos. Iemesls tam ir lepnība. Lepnība liek mums domāt, ka esam gudrāki par citiem (ieskaitot Dievu!), un tamdēļ nepadodamies gudrībai, ko Dievs grib mums dot. Bērni šajā sakarā kļūst par labāku priekšzīmi. Pasaules acīs bērni nav pārāk gudri, bet ticības lietās viņi bieži ir gudrāki. Jēzus mācīja: *„Es Tev pateicos, Tēvs, debesu un zemes Kungs, ka Tu šīs lietas esi apslēpis gudriem un prātniekiem, un tās esi zināmas darījis bērniem.“* (Mt. 11:25). Mums pazīstamas dziesmas apstiprina to pašu. Ziemassvētkos dziedam: *„Ko dosim, mēs, bērni, ko dāvāsim Tev? Ak, saņem mūs pašus par dāvanu sev! Tu negribi mantas, ko pasaulē rod, Bet sirdi it šķīstu, kas godu Tev dod.“* Daugavas skolā bērni bieži dzied: *„Māci man ticēt, Kungs! Māci man lūgt! Bērnišķi ticēt un bērnišķi lūgt! Vai dienas saulainas, Vai prieka dzīve maz, Sirds lai Tev uzticas: Māci man lūgt!... Māci man ticēt, Kungs! Māci man lūgt! Dzīvot kā vēlies Tu: māci man lūgt! Dod gaismu tumsībā, Ved ceļā pareizā, Sniedz roku palīgā: Māci man lūgt!“* Gudrie vīri, kaut izglītoti, zināja, ka gudrāk ir sekot gudrības gaismas norādījumiem, nekā pašu gudrībai. Iedomājies, kādi stāsti viņiem bija, ar ko dalīties, kad viņi tika atpakaļ austrumu zemē!

No personīgās dzīves varu atcerēties, ka pats biju *lielākais muļķis.* Nupat biju pabeidzis augstskolu ar tautsaimniecības bakalaura grādu. Man bija jaunākā, augstākā izglītība manā ģimenē! Ar to arī biju iedomīgs. Atceros strīdus ar cilvēkiem (īpaši ģimenes locekļiem), kuriem nebija mana izglītība. C. S. Lewis lietoja unikālu aprakstīt šādu cilvēku domāšanai. Viņš to sauca *chronological snobbery,* latviski – *hronoloģiskā snobisms*. Ideja ir tāda – tādēļ, ka tu esi nesen izglītojies, tu zini vairāk par tiem, kas agrāk vai senajos laikos izglītoti. Rietumu sabiedrībā šī veidu domāšana tiek īpaši mudināta caur sociālajiem mēdijiem.

Paldies Dievam, ka vienu dienu gudrības gaisma mani apmeklēja. Pēc augstskolas beigšanas turpināju *izglītoties.* Vienu dienu universitātes ēkā lasīju šos vārdus: *„Lai jūsu ticība nebūtu pamatota cilvēku gudrībā, bet Dieva spēkā.“* (1 Kor. 2:5). Šis teiciens man iesita galvā.

Man bija jāatzīst, ka mana ticība bija pamatota *cilvēku gudrībā.* Tajā pašā laikā, man bija jāatzīst, ka par Dieva spēku es maz ko zināju. Tur man sākās nopietns *gudrības gaismas* meklēšanas posms. Tādēļ, ka varu jums šodien šos vārdus un domas rakstīt vai izteikt, ir liecība tam, ka es to atradu. Starpība ir, ka man vairs nav lepnība par to, drīzāk – pazemība.

Es to nebiju pelnījis un joprojām vēl neesmu. Gudrības gaisma ir Dieva žēlastības dāvana!

Egils Levits savu gadumijas uzrunu beidz ar šiem vārdiem: *„Jaunajā gadā es vēlu ikvienam Latvijā un latviešiem visā pasaulē redzīgumu, apņēmību un pašpaļāvību.“* No sava viedokļa gribu vēlēt ikvienam Latvijā un latviešiem visa pasaulē meklēt gudrības gaismu Jēzū Kristū, apņēmību Viņam ticēt un nopietnu paļāvību Viņam sekot. Tikai tā, es ticu, tiksim pie tā spēka ātri un racionāli reaģēt, nenovirzoties no sava ceļa, un nepazaudēt savus mērķus.

Rīta zvaigzne debess tālē, Dienai austot, mirdzēt stāj.
Jēzus zvaigzne neizbālē, Laipni tā mums visiem māj.
Sauc tā jaunus, sauc tā vecus, Laimīgos un tos, kam plecus
Dienas smagums nospiež grūts, Un kam miera ilgo krūts.

Rīta zvaigzne debess tālē Skatam gaist un projām slīd,
Jēzus zvaigzne neizbālē, Augu dienu tā mums spīd.
Gājējam tā ceļu rāda, Ceļam cēlu mērķi stāda,
Spēku dod un prieku nes, Līksmas dara dvēseles.

Rīta zvaigzne debess tālā Zūd, kad vakars ēnas sedz.
Jēzus zvaigzne neizbālē, Skats pat mirstot to vēl redz.
Un tā sauc uz Tēva namu, Debess godā paliekamu,
Jaunu dzīvību tā dod, Pīšļiem garu piešķirt prot.

Dieva svētītu, gudrības apgaismotu, Jauno gadu!

Mācītājs Aldis
Laikrakstam „Latvietis“

Lasītājas vēstule

Lai piepildās sapņi!

Jaunais gads man atnesis veselu spietu sapņu, jūru visādu ideju un gribēšanu. Jums arī? Vai nav lieliski, ka katru gadu ir Jaunais gads! Tagad tikai uz priekšu, lai vismaz daļu izdodas piepildīt. Man jau vienas tālu ceļu biļetes ir rokā. Saprotams, kamēr nesēžu lidmašīnā, viss var nojukt, jo vēl aizvien ir kovids, tāpēc neko pagaidām nestāstīšu, bet cerība dara gaišāku katru dienu, un tas ir ļoti svarīgi. Ja izdosies, un to novēlu arī jums, tad Jaunais gads noteikti būs laimīgs!

Latvijā jau nez kurais kovidvilnis. Kaut kur izlasīju apzīmējumu – *omikrona cunami*. It kā tāpēc, ka svētkos bija atcelti daži ierobežojumi. Var jau būt, ka tā ir, bet piekrītu tiem, kas uzskata, ka jāmeklē citi ceļi, kā sadzīvot ar pandēmiju. Neder nu jau šķiet bezgalīgie aizliegumi pulcēties, baudīt kultūru, iztikt tikai ar ekrāniem, kuru mūsu dzīvē jau tā ir par daudz. Man radusies sajūta, ka es tā kā iekapsulējos, mans apvārsnis ir bīstami pietuvojies, aploks, kurā dzīvoju, kļūst neciešami šaurs un nu jau nepanesams. Gribas izrauties vienalga kur, bet cilvēkos. Ja esat ierobežojumu piekritēji, tad tālāk var nelasīt, jo tas būs stāsts par izlaušanos.

Jauno gadu sagaidīju pavisam neprātīgi: pie draudzenes sanācām kopā vairāki pavisam solīdi indivīdi, uzklājām bagātīgu galdu un – nodevāmies azartspēlēm. Nav pat svarīgi, ko mēs tur spēlējām, bet pirmo reizi mūžā uz naudu. Summas gan bija simboliskas, bet kas par azartu! Kaislības šķīda uz visām pusēm, smiekli līdz vēdersāpēm! Gandrīz nokavējām valstsvīru runas un pašu gadu miju. Bet nu paspējām tomēr atkorķēt šampānieša pudeles īstajā brīdī, drusku iedzert un mesties atpakaļ spēlē.

Mūsu trakulībai nekādu smagu seku nebija, neviens nesaslima (Ārprāts, kā sagrozījusies mūsu domāšana!), visi veseli līdz pat šim brīdim, sazināmies ar domu, kad turpināsim. Bet vēl nav sanācis, jo ir taču dienišķie pienākumi.

Mūsu ģimenē janvāris ir ļoti aizņemts mēnesis, jo veseli trīs jubilāri. Pirmdien nosvinējām vismazākā otro dzimšanas dienu. Tikai ģimene, bet kā visi trīs mazdēli bija gatavojušies! Galda centrā mazā Jēkaba Lācis ar lielu divnieku klēpī, apkārt Rūdolfa saliktās puzles – cita par citu krāšņākas, Kārļa sazīmētas un sarakstītas galda kartes, uz kurām attēlotas katra ģimenes locekļa lielākās aizraušanās. Piemēram, uz manējās bija gailenes, baravikas un grozs (Bet varbūt tā bija mašīna, hmm...?). Vēl uz galda bija mazas konfektītes, daudz popkorna un lieliska biezeņzupa (bija vēl citi gardumi arī, protams). Īsts divgadnieka galds. Pats jubilārs gan atbildīgajā mirklī, kad grasījāmies viņu sveikt, no dienas pārdzīvojumiem izrādījās aizmidzis, bet pagulēja un atkal spirgts pievienojās mums vēlāk. Protams, bija arī mammas gatavotā torte ar pūšamu svecīti – Jēkabs lieliski tika galā ar šo svarīgo uzdevumu.

Sestdien visa ģimene dosimies uz Skrīveru pārtikas kombinātu, kur izgatavo slavenās *Gotiņas*. Tur tiek piedāvātas šādas ekskursijas. Tā ir dāvana maniem ņiprajiem mazdēliem un viņu vecākiem, šo gadu sākot. Kā visi bērni, arī mani mazdēli ir lieli konfekšu cienītāji. Lai paskatās, kā top iemīļotais kārums, paši pamēģina ietīt kādu konfekti. Lai salds viss gads!

Ģimenē tikām arī pie balstvakcīnas. Nu, re, runā un dari, ko gribi, atgriežamies atkal pie pandēmijas. Pirmās divas potes saņemot, nekādas blaknes nejutu, tāpēc ieplānoju sen neredzētas draudzenes apciemojumu. Tas bija paredzēts uzreiz otrā dienā pēc potes. No rīta vēl nekas, aizbraucu uz Saulkrastiem, bet tad strauji sāku justies aizvien sliktāk. Nekāda lielā ciemošanās nesanāca, vajadzēja steigties uz mājām, kamēr vēl var nosēdēt pie stūres. Noslimoju vairākas dienas. Sāpēja roka, sacēlās temperatūra un uznāca nepasakāms nespēks. Bet tagad viss ir pāri.

Meita ierakstījusies ultramaratonistos. Viņa skrien jau vairākus gadus, bet pavisam garās distances sākusi tikai pirms gadiem trim un aizrāvusies ar tām tieši pandēmijas laikā, jo skriešanai ierobežojumi netraucē. Šķiet, savās vēstulēs esmu jau pieminējusi populāro ikgadējo labdarības ultramaratonu *Rīga – Valmiera* (107 km), arī skrējienu *Gaismas ceļš* gar Latvijas robežu ar lāpām rokās. Latvijas simtgadi sagaidot, gan bija vairāki skrējieni un pārgājieni, no kuriem visi iegaumējām: Latvijas robeža ir 1836 km gara. 2020. gadā ļoti daudzi Latvijā dzīvoja līdzi ultramaratonista **Laimoņa Skadiņa** 250 km skrējienam no Rīgas uz Daugavpili. 2021. gada septembrī vēsturiskajā Spartatlonā – 246 km garajā skrējienā no Atēnām līdz Spartai – mūsu **Diāna Džaviza** triumfēja dāmu konkurencē, savukārt **Matīss Vecvagaris** sasniedza visu laiku labāko Latvijas skrējēju rezultātu spartatlonā. Oktobrī Spānijas 110 km kalnu skrējienā *Penygolosa Trails* uzvarēja **Anete Švilpe**. Latvijas ultramaratonisti pat pasaules līmenī ir pamanāmi. Bet tas nav galvenais. Meita saka, tā ir īpaša brālība, tik vienreizīgs komandas gars, savstarpējā izpalīdzība un atsaucība citur grūti atrodama. Interesanti, jo sporta veids taču ļoti individuāls.

Jā, tā nu viens ultramaratonistu treniņa skrējiens notika arī Ikšķilē. Pēc tam meita piedāvāja mūsu pirtiņu atelpai. Sportisti ar prieku piekrita un pauda vēlmi – lūdzu pankūkas! Jaucu mīklu un cepu, jaucu un cepu... Nekad tik daudz pankūku neesmu sacepusi, bet tās pazuda kā nebijušas. Mani nosauca par pankūku feju. Vai var vēl skaistāk? Gandarīta biju bez gala.

Bet kad vien iespējams, lasu **Andreja Panteļejeva** *Intīmi... par grāmatām* mani pārsteidza. Vispirms, ātri pāršķirstot lappuses, nesapratu, kāpēc tāds haotisms. Aprakstītas jaunas un sen iznākušas grāmatas, oriģinālās un tulkotas, visdažādākās pēc žanra un intelektuālās ietilpības. Arī rakstnieku izvēlē nekādas loģikas. Tikai ielasoties sapratu, ka runa jau nav tik daudz par grāmatām, bet gan par pašu lasītāju, ko viņš katrā grāmatā ierauga, saklausa, sagaršo. Pie kādām atziņām nonāk. Ka jaunībā lasītā grāmatā var ieraudzīt vienu, bet brieduma gados tajā pašā pavisam ko citu, ka grāmata ir ne tikai pašattīstības ceļš, bet arī terapeitiska metode, kā izkļūt no dziļas depresijas, ārstēt atkarību, uzņemt eksistencei nepieciešamu vitamīnu devu. Autoru kā gudru politiķi atceros no Atmodas laikiem. Saskarsme ar viņu vienmēr raisīja cieņu. Bet tad viņš pazuda no manu *radaru ekrāniem*. Priecājos, ka Andrejs ir atpakaļ. Vismaz man tā liekas, aizverot grāmatu. Gribas to pārlasīt vēl un vēl. Vērtīga lasāmviela.

Izlasīju arī nacista Jozefa Gebelsa darbinieces **Brunhildes Pomselas** stāstu *Es biju tikai sekretāre...* ar **Tores D. Hansena** komentāriem, kas satriecoši savelk paralēles ar šodienu. Biedējoši un reizē sapurina. Nekad vairs neteikšu, ka neiešu uz vēlēšanām, un neuzdrīkstēšos arī neiet. Vismaz tik daudz tās sabiedrības labā, kurā dzīvoju, es varu izdarīt.

Turamies!

Sirsnīgi – jūsu Biruta,
Ikšķilē
2022. gada 19. janvārī

Datumi

Vārda dienas, dzimšanas dienas un zīmīgi notikumi

28. janvārī
Kārlis, Spodris
1922. rakstnieks, reliģijas vēsturnieks Andrejs Johansons.
1926. sabiedrisks darbinieks DV organizācijā Austrālijā Helmuts Vabulis.
1937. dzejnieks Vitauts Ļūdēns.
1937. Latvijas Republikā pieņemts Civillikums.
1942. ģitārists un dzejnieks Andris Kārkliņš *Andre el Leton*.
1977. Latvijas basketbolists Sandis Buškevics.

29. janvārī
Aivars, Valērijs
1862. žurnālists, dramaturgs Teodors Hāns.
1947. Vācijas/Latvijas politiķis Joahims Zīgerists.

30. janvārī
Tīna, Valentīna, Pārsla
1937. iesvētīts Višķu pagasta un skolas nams Daugavpils apriņķī.
1943. sabiedriska darbiniece Austrālijā Elga Ķēniņa.
1952. dramaturģe Lelde Stumbre.
1972. latviešu basketbolists un treneris Agris Galvanovskis.

31. janvārī
Tekla, Violeta
1887. gleznotājs Kārlis Miesnieks.
1897. militārs darbinieks, Latvijas Brīvības cīņu dalībnieks, LKOK Jānis Skujiņš.
1912. dzejniece Velta Toma.
1982. latviešu hokejists Jānis Sprukts.

1. februāris
Brigita, Indra, Indris, Indars
1752. vācu tautības latviešu literāts, tulkotājs Kristofers Reinholds Girgensons.

2. februāris
Spīdola, Sonora
Sveču diena
1887. politiķis, diplomāts Alfreds Bīlmanis.
1918. (pēc j.s. 14. februārī) Krievija pārgāja uz Gregora kalendāru.
1947. dibināta latviešu katoļu studentu apvienība *Dzintars*.
1967. hokejists Artūrs Irbe.

3. februāris
Aīda, Vida, Ida
1907. aktieris Luijs Šmits.
1912. komponists Viktors Baštiks.
1919. kapteini Zemitānu iecelļ par Latvijas karaspēka komandieri Igaunijā un Ziemeļlatvijā.
1923. rakstniece Dzidra Zeberiņa.
1923. valodnieks, tulkotājs Edgars Katajs.
1945. vācu iestādes atļauj Latvijas Nacionālās Padomes sasaukšanu Drēzdenē 15.02.
1946. Uzvaras parkā Rīgā publiski pakāra septiņus Vērmahta un SS virsniekus.
1964. latviešu mūziķis un politiķis Vents Armands Krauklis. ■

Sarīkojumi, draudzes ziņas un ziņojumi

Adelaidē

Sekojiet ziņām; iespējamas maiņas sakarā ar COVID noteikumiem.

Ceturtdien, 27. janv., plkst. 10.00 ALB namā spēlēsim *Scrabble* un ēdīsim pusdienas. Lūdzam pieteikties LAIMAS birojā. Mēneša maksa $5 LAIMAS klientiem, pārējiem $10.

Adelaides Sv. Pētera draudze

Prāv. Dr. J. Priedkalns.
Svētdien, 6. febr., plkst. 11.00 Epifānijas 5. svētdiena – dievkalpojums ar dievgaldu.

Brisbanē

Kvīnslandes latv. ev. lut. draudze

Kanberā

Kanberas latv. ev. lut. draudze

Melburnā

Piektdien, 28. janv., un **sestdien, 29. janv.** vēstniecības pārvietojamās pasu darbstacijas izbraukums. Pieteikties līdz 24. janv. Informācija: *https://www2.mfa.gov.lv/australija/australija-aktualitates/68787-melburna-bus-iespeja-noformet-latvijas-pasi-un-personas-apliecibu*
Sestdien, 29. janvārī, plkst.14.00 Austrālijas Latviešu teātris (ALT) aicina uz Reja Kunija divcēlienu komēdijas *Glābjas, kas var* (Ray Cooney. *Run For Your Wife*.) izrādi Latviešu namā.
Svētdien, 30. janvārī, plkst.14.00 Austrālijas Latviešu teātris (ALT) aicina uz Reja Kunija divcēlienu komēdijas *Glābjas, kas var* (Ray Cooney. *Run For Your Wife*.) izrādi Latviešu namā.
Sestdien, 5. febr., paredzētās Vanadžu pusdienas DV mītnē **ATSAUKTAS** pandēmijas dēļ.
Sestdien, 12. febr., plkst. 11.00 Vanadžu pilnsapulce DV mītnē.
Sestdien, 12. febr., plkst. 12.00 DV Melburnas nodaļas pilnsapulce DV mītnē.

Melburnas latv. ev. lut. draudze

Svētdien, 6. febr., plkst. 12.00 dievkalpojums Sv. Krusta baznīcā. Kalpos māc. Helga Jansone.

Pertā

Pirmdien, 7. febr., plkst.11.00 Daugavas Vanadžu pilnsapulce DV klubā.
Svētdien, 13. febr., plkst.13.00 Daugavas Vanagu pilnsapulce DV klubā..

Pertas ev. lut. Sv. Pāvila draudze

Māc. Gunis Balodis.
Svētdien, 6. febr., plkst. 10.30 dievkalpojums. Epifānija 5.

Sidnejā

Sekojiet ziņām; iespējamas maiņas sakarā ar COVID noteikumiem.

Sidnejas ev. lut. latviešu draudze, Svētā Jāņa baznīcā

Māc. Kolvins Makfersons.
Svētdien, 30. janv., plkst. 10.00 dievkalpojums.
Svētdien, 6. febr., plkst. 10.00 dievkalpojums.
Svētdien, 13. febr., plkst. 10.00 dievkalpojums.
Svētrunas noskatāmas *YouTube* gan latviešu, gan angļu valodā. Saites: *http://www.sydneylatvianchurch.org.au*

Sidnejas latv. ev. lut. Vienības draudze

Māc. Raimonds Sokolovskis.
Dievkalpojumi un Bībeles stundas notiks saskanīgi ar sabiedriskajām regulām. Lūgums sazināties ar mācītāju R. Sokolovski, lai uzzinātu par nākamajiem dievkalpojumiem.

Zelta piekrastē

Zoom tikšanās neklātienē katra mēneša pirmā ceturtdienā plkst. 15.00. *Zoom* saite izsūtīta atsevišķi pirms katras tikšanā.

Latvijā

Kultūras pasākumi atkal atļauti ar dažādiem ierobežojumiem.
Līdz 5. febr., Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) 4. stāva ātrija galerijā apskatāma Rīgas Ebreju kopienas un muzeja *Ebreji Latvijā* veidotā izstāde *Ebreju mākslinieki starpkaru Latvijā: meklējumos*.
Līdz 15. apr., Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) M stāvā skatāma izstāde *2025 / Birkertam 100: Okupācijas muzeja piebūve – lielā modernista pēdējais īstenotais projekts*. Tā iepazīstina ar Birkerta skicēm, video materiāliem no šī projekta pirmās publiskās apspriešanas 2001. gadā un arhitektūras fotogrāfa Indriķa Stūrmaņa fotoattēliem. ■

Eiro kurss

Eiropas Centrālās bankas atsauces kurss **25. janvārī.**

€1 = 1,58140 AUD	€1 = 1,69110 NZD
€1 = 0,83713 GBP	€1 = 1,12680 USD